

"РАФИНЕРИЈА НАФТЕ БРОД" А.Д. БРОД

**Консолидовани финансијски
извјештаји за годину која се завршава
31. децембра 2015. године и
Извјештај независног ревизора**

САДРЖАЈ

	Страна
Извјештај независног ревизора	1 - 2
Консолидовани финансијски извјештаји:	
Консолидовани биланс успјеха	3
Консолидовани биланс стања	4
Консолидовани извјештај о промјенама на капиталу	5
Консолидовани биланс токова готовине	6
Напомене уз консолидоване финансијске извјештаје	7 – 48

ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Акционарима и руководству друштва "Рафинерија нафте Брод" а.д. Брод

Извршили смо ревизију приложених консолидованих финансијских извјештаја (страна 3 до 48) друштва "Рафинерија нафте Брод" а.д., Брод (у даљем тексту: "Друштво") и заједнички контролисаног друштва (заједно у даљем тексту: "Група"), који обухватају консолидовани биланс стања на дан 31. децембра 2015. године и одговарајући консолидовани биланс успјеха, консолидовани извјештај о промјенама на капиталу и консолидовани извјештај о токовима готовине за годину која се завршава на тај дан, као и преглед значајних рачуноводствених политика и друге напомене уз консолидоване финансијске извјештаје.

Одговорност руководства за консолидоване финансијске извјештаје

Руководство је одговорно за састављање и објективну презентацију ових консолидованих финансијских извјештаја у складу са рачуноводственим прописима Републике Српске, као и за оне интерне контроле које руководство одреди као неопходне у припреми консолидованих финансијских извјештаја који не садрже погрешне информације од материјалног значаја, настале услед криминалне радње или грешке.

Одговорност ревизора

Наша одговорност је да изразимо мишљење о приложеним консолидованим финансијским извјештајима на основу обављене ревизије. Ревизију смо обавили у складу са Међународним стандардима ревизије и Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске. Ови стандарди налажу усаглашеност са етичким принципима и да ревизију планирамо и обавимо на начин који омогућава да се, у разумној мјери, увјеримо да консолидовани финансијски извјештаји не садрже погрешне информације од материјалног значаја.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и информацијама објелодањеним у консолидованим финансијским извјештајима. Одабрани поступци су засновани на просуђивању ревизора, укључујући процјену ризика материјално значајних грешака садржаних у консолидованим финансијским извјештајима, насталих услед криминалне радње или грешке. Приликом процјене ових ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за састављање и објективну презентацију консолидованих финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања најбољих могућих ревизорских процедура, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерних контрола правног лица. Ревизија, такође, укључује оцјену примјењених рачуноводствених политика и вредновање значајних процјена које је извршило руководство, као и оцјену опште презентације консолидованих финансијских извјештаја.

Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и одговарајући и да обезбјеђују солидну основу за изражавање нашег мишљења са резервом.

Основе за мишљење са резервом

Друштво није извршило детаљну анализу обезвјеђења вриједности своје сталне имовине, како се то захтјева по Међународном рачуноводственом стандарду (IAS) 36 "Умањење вриједности имовине". На основу презентоване документације, нисмо били у могућности да се увјеримо у надокнадиву вриједност сталне имовине исказане у консолидованом билансу стања Друштва на дан 31. децембра 2015. године. Поред наведеног, а као што је објелодањено у напмени 3.9. уз консолидоване финансијске извјештаје, у току 2012. године Друштво је извршило промјену метода обрачуна амортизације за целокупна производна постројења и опрему, и то на начин да је Друштво прешло са пропорционалног (линеарног) на функционални метод обрачуна амортизације у складу са процијењеном искоришћеношћу капацитета производних постројења и опреме, а узимајући у обзир пројектоване капацитете наведених постројења и опреме. На основу презентоване документације, као и чињенице да Друштво није извршило детаљну анализу обезвјеђења вриједности своје сталне имовине на дан 31. децембра 2015. године, нисмо се могли увјерити у адекватност наведеног рачуноводственог третмана у обрачуна амортизације за пословну 2015. годину.

(наставља се)

ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Акционарима и руководству друштва "Рафинерија нафте Брод" а.д. Брод (наставак)

Мишљење са резервом

По нашем мишљењу, изузев за ефекте по основу питања наведеног у Основама за мишљење са резервом, консолидовани финансијски извјештаји приказују истинито и објективно, по свим материјално значајним питањима, финансијски положај друштва "Рафинерија нафте Брод" а.д. Брод и заједнички контролисаног друштва на дан 31. децембра 2015. године, као и резултате њиховог пословања и токове готовине за годину која се завршава на тај дан, у складу са рачуноводственим прописима Републике Српске.

Скретање пажње

Скрећемо пажњу на напомену 2.7 уз консолидоване финансијске извјештаје у којој је објелодањено да акумулирани губитак Групе, на дан 31. децембра 2015. године износи 520,413,912 ВАН, и представља значајну одбитну ставку капитала Групе. Такође, на наведени дан, нето задуженост је више од два пута већа од капитала. Способност Групе да настави пословање у складу са начелом сталности пословања зависи од континуиране финансијске подршке матичног друштва. Као што је објелодањено у напомени 2.7, матично друштво (ОАО "Нефтегазовая Инновационная Корпорация", Москва, Руска Федерација) се обавезало да пружи финансијску подршку Групи за период од 12 мјесеци од датума приложених консолидованих финансијских извјештаја. Наше мишљење није модификовано у вези са наведеним питањем.

Бања Лука, 7. април 2016. године

Овлашћени ревизор
Мирко Илић

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Mirko Ilic".

КОНСОЛИДОВАНИ БИЛАНС УСПЈЕХА
За годину која се завршава 31. децембра 2015. године
(У ВАН)

	Напомене	Година која се завршава 31. децембра 2015.	Година која се завршава 31. децембра 2014.
Пословни приходи			
Приходи од продаје робе	5	6,760,132	53,395
Приходи од продаје учинака	5	83,511,092	79,424,914
Остали пословни приходи	6	8,855,673	6,514,449
		<u>99,126,897</u>	<u>85,992,758</u>
Пословни расходи			
Набавна вриједност продате робе		(6,725,973)	(51,511)
Трошкови материјала, горива и енергије	7	(15,400,643)	(17,045,245)
Трошкови бруто зарада, бруто накнада зарада и остали лични расходи	8	(29,199,388)	(30,599,901)
Трошкови производних услуга	9	(5,261,851)	(4,621,433)
Трошкови амортизације	18, 19	(31,051,213)	(27,780,368)
Трошкови резервисања	10	(2,355,091)	(568,181)
Нематеријални трошкови	11	(2,522,193)	(2,251,145)
Трошкови пореза и доприноса	12	(1,982,793)	(1,760,941)
		<u>(94,499,145)</u>	<u>(84,678,725)</u>
Пословни добитак		<u>4,627,752</u>	<u>1,314,033</u>
Финансијски приходи/(расходи)			
Финансијски приходи	13	24,509,648	8,421,276
Финансијски расходи	14	(37,745,467)	(36,835,079)
		<u>(13,235,819)</u>	<u>(28,413,803)</u>
Губитак редовне активности		<u>(8,608,067)</u>	<u>(27,099,770)</u>
Остали приходи	15	17,850,490	4,055,371
Остали расходи	16	(3,279,412)	(1,757,727)
		<u>14,571,078</u>	<u>2,297,644</u>
Расходи по основу усклађивања вриједности имовине			
Расходи од усклађивања вриједности имовине	17	-	(30,434)
Добитак/(губитак) прије опорезивања		5,963,011	(24,832,560)
Текући и одложени порез на добит	38	(250,817)	(521,053)
Нето добитак/(губитак) периода		<u>5,712,194</u>	<u>(25,353,613)</u>
Зарада/(губитак) по акцији:			
- Основна и разријеђена зарада/(губитак) по акцији	40	0.0217	(0.0964)

Напомене на наредним странама чине саставни дио ових консолидованих финансијских извјештаја.

Консолидовани финансијски извјештаји Групе су усвојени од стране руководства Друштва дана 31.марта 2016. године.

Потписано у име Друштва:

Андреј Јаковлевич Гетингер,
 Генерални директор

Александр Васиљевич Шеховцов,
 Замјеник генералног директора за
 ЕФ послове

Саво Којић,
 Шеф рачуноводства

КОНСОЛИДОВАНИ БИЛАНС СТАЊА
На дан 31. децембра 2015. године
(У ВАМ)

	<u>Напомене</u>	<u>31. децембар 2015.</u>	<u>31. децембар 2014.</u>
АКТИВА			
Стална средства			
Нематеријална средства	18	4,143,362	4,403,307
Некретнине, постројења и опрема	19	756,756,460	779,702,270
Дати аванси за некретнине, постројења и опрему	20	1,176,589	2,822,004
Дугорочни финансијски пласмани	21	168,811	234,061
		<u>762,245,222</u>	<u>787,161,642</u>
Обртна имовина			
Залихе	22	42,252,463	38,552,930
Аванси за залихе и услуге	23	116,605	93,335
Потраживања од купаца	24	34,342,148	31,201,876
Друга краткорочна потраживања	25	350,626	914,502
Краткорочни финансијски пласмани	27	41,252	4,593,885
Готовински еквиваленти и готовина	28	39,387	188,549
Порез на додату вриједност		182,710	178,300
Одложена пореска средства која доспијевају до годину дана	38	15,031	22,770
Активна временска разграничења	29	16,158	47,279
		<u>77,356,380</u>	<u>75,793,426</u>
Укупна актива		<u>839,601,602</u>	<u>862,955,068</u>
ПАСИВА			
Капитал			
Акцијски капитал	30	262,914,061	262,914,061
Остали капитал		210,708,349	162,249,051
Ревалоризационе резерве		236,957,763	238,015,163
Акумулирани губитак		(520,413,912)	(527,183,506)
		<u>190,166,261</u>	<u>135,994,769</u>
Дугорочна резервисања	31	<u>1,897,761</u>	<u>1,777,400</u>
Дугорочне обавезе	32	<u>569,154,735</u>	<u>596,097,473</u>
Одложене пореске обавезе	38	<u>13,619,383</u>	<u>13,376,305</u>
Краткорочне обавезе			
Краткорочни кредити	33	-	11,292,454
Текућа доспијећа дугорочних обавеза	32	18,290,594	24,813,985
Примљени аванси	34	730,688	730,002
Добављачи	35	38,049,163	63,067,869
Остале краткорочне обавезе	36	6,265,961	14,644,178
Пасивна временска разграничења	37	1,427,056	1,160,633
		<u>64,763,462</u>	<u>115,709,121</u>
Укупна пасива		<u>839,601,602</u>	<u>862,955,068</u>

Напомене на наредним странама чине саставни дио ових консолидованих финансијских извјештаја.

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА НА КАПИТАЛУ
За годину која се завршава 31. децембра 2015. године
(У ВАН)

	Акцијски капитал	Остали капитал	Ревалори- зационе резерве	Акумули- рани губитак	Укупно
Стање, 1. јануар 2014. године	262,914,061	162,249,051	238,220,983	(502,035,713)	161,348,382
Укидање ревалоризационих резерви расходованих средстава	-	-	(205,820)	205,820	-
Нето губитак текуће године	-	-	-	(25,353,613)	(25,353,613)
Стање, 31. децембар 2014. године	<u>262,914,061</u>	<u>162,249,051</u>	<u>238,015,163</u>	<u>(527,183,506)</u>	<u>135,994,769</u>
Стање, 1. јануар 2015. године	262,914,061	162,249,051	238,015,163	(527,183,506)	135,994,769
Контрибуција већинских власника у капиталу (напомена 32 а) и б))	-	48,459,298	-	-	48,459,298
Укидање ревалоризационих резерви расходованих средстава	-	-	(1,057,400)	1,057,400	-
Нето добитак текуће године	-	-	-	5,712,194	5,712,194
Стање, 31. децембар 2015. године	<u>262,914,061</u>	<u>210,708,349</u>	<u>236,957,763</u>	<u>(520,413,912)</u>	<u>190,166,261</u>

Напомене на наредним странама чине саставни дио
ових консолидованих финансијских извјештаја.

КОНСОЛИДОВАНИ БИЛАНС ТОКОВА ГОТОВИНЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2015. године
(У ВАРМ)

	Година која се завршава 31. децембра 2015.	Година која се завршава 31. децембра 2014.
Токови готовине из пословних активности		
Приливи од продаје и примљени аванси	86,689,501	88,937,383
Остали приливи из редовног пословања	950,757	1,121,761
Одливи за набавке материјала, горива, енергије и друге трошкове и дате авансе	(17,466,220)	(17,028,369)
Одливи по основу бруто зарада и накнада зарада	(28,441,829)	(29,843,787)
Одливи по основу камата	(24,849,409)	(16,183,728)
Одливи по основу пореза на добит	-	(1,776,415)
Одливи по основу осталих дажбина	(15,863,289)	(13,634,857)
<i>Нето прилив готовине из пословних активности</i>	<u>1,019,511</u>	<u>11,591,988</u>
Токови готовине из активности пласирања и инвестирања		
Одливи по основу краткорочних финансијских пласмана	-	(9,485,685)
Одливи за набавке некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања	(13,056,507)	(24,619,573)
<i>Нето одлив готовине из активности пласирања и инвестирања</i>	<u>(13,056,507)</u>	<u>(34,105,258)</u>
Токови готовине из активности финансирања		
Приливи по основу дугорочних финансијских обавеза	56,723,699	24,721,448
Одливи по основу дугорочних финансијских обавеза	(30,206,642)	(987,481)
Одливи по основу краткорочних финансијских обавеза	(14,629,607)	(1,158,517)
<i>Нето прилив готовине из активности финансирања</i>	<u>11,887,450</u>	<u>22,575,450</u>
Нето (смањење)/повећање готовине и еквивалената готовине	<u>(149,546)</u>	<u>62,180</u>
Готовина и еквиваленти готовине на почетку године	188,549	119,831
Нето курсне разлике по основу прерачуна готовине	<u>384</u>	<u>6,538</u>
Готовина и еквиваленти готовине на крају године	<u><u>39,387</u></u>	<u><u>188,549</u></u>

Напомене на наредним странама чине саставни дио
ових консолидованих финансијских извјештаја.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

1. ОСНИВАЊЕ И ДЈЕЛАТНОСТ

Рафинерија нафте Брод, а.д. Брод (у даљем тексту: "Друштво" или "Рафинерија") је основана 1889. године, а након завршетка изградње отпочела је са радом 1892. године као "Даница" дионичко друштво хемијске индустрије. У току 1927. године, Рафинерију од државе купује америчка компанија "Standard Oil Company", и у њеном је власништву до 1941. године. Након завршетка другог свјетског рата 1945. године, Федеративна Народна Република Југославија национализује и обнавља Рафинерију да би наставила са производњом 1949. године.

Од 6. априла 1998. године, након одвајања од предузећа Енергоинвест, Сарајево, послује као зависно предузеће Матичног државног предузећа Нафтна индустрија Републике Српске (МДП НИРС). Рјешењем Основног суда у Добоју од 6. фебруара 2003. године, регистрована је промјена начина организовања, и Матично државно предузеће Нафтна индустрија Републике Српске – Зависно предузеће Рафинерија нафте Српски Брод а.д. Српски Брод је уписан у судски регистар као Холдинг компанија Рафинерија нафте а.д. Српски Брод. Такође, на основу Рјешења Основног суда у Добоју од 8. августа 2003. године, Друштво је извршило преузимање Матичног државног предузећа Нафтна индустрија Републике Српске (МДП НИРС).

Дана 2. фебруара 2007. године Влада Републике Српске је потписала Уговор о куповини и продаји акција Друштва (328,890,303 акције или 80% укупног акцијског капитала Друштва) са друштвом ОАО "Нефтегазовая Инновационная Корпорация", Москва, Руска Федерација. Поред Друштва, Уговором о куповини и продаји акција су продате и акције друштва Рафинерија уља а.д. Модрича и Петрол а.д. Бања Лука. Након добијања одобрења свих надлежних институција Републике Српске и Босне и Херцеговине, дана 30. јануара 2008. године извршена је и регистрација промјене власничке структуре Друштва у Основном суду у Добоју (Рјешење број 1-4616-00), а на основу књиге акционара на дан 18. септембра 2007. године.

Основна дјелатност Друштва је прерада сирове нафте, као и производња и продаја нафте и нафтних деривата (бензин, дизел гориво, и други нафтни деривати). Након реконструкције и покретања производње у 2008. години, па до дана састављања приложених консолидованих финансијских извјештаја, основна дјелатност Друштва је била услужна прерада сирове нафте за потребе друштва Оптима Група д.о.о. Бања Лука.

Дана 12. јула 2012. године, Окружни Привредни суд у Добоју донио је рјешење о регистрацији, односно о упису у судски регистар промјене пословног имена Друштва. Подаци под којима убудуће послује Друштво: Фирма – Акционарско друштво "Рафинерија нафте Брод".

Сједиште Друштва је у Улици Светог Саве 106, у Броду, Република Српска (Босна и Херцеговина). Друштво је запошљавало 1,038 радника на дан 31. децембра 2015. године (31. децембар 2014. године: 1,236 радника).

На дан 31. децембра 2015. године Друштво има заједнички контролисано предузеће "Нестро Сава" д.о.о. Загреб, Република Хрватска (у даљем тексту: "Нестро Сава" или "Консолидовано заједнички контролисано друштво"), које је основано заједно са „Нестро Петрол“ а.д. Бања Лука (по 50% учешћа). Поред наведеног, по основу власништва друштва ОАО "Нефтегазовая Инновационная Корпорация", Москва, Руска Федерација, повезана друштва на дан 31. децембра 2015. године су:

1. ОАО "Нефтегазовая Инновационная Корпорация", Москва, Руска Федерација;
2. ОАО "Зарубежнефть" Москва, Руска Федерација;
3. ООО "Зарубежнефтестроймонтаж" Москва, Руска Федерација;
4. Оптима Група д.о.о. Бања Лука;
5. Рафинерија уља а.д. Модрича;
6. Нестро Петрол а.д. Бања Лука;
7. Оптима – Модрича д.о.о. Београд, Република Србија,
8. ЗНСМ – БЛК д.о.о. Брод и
9. Јадран – Нафтагас д.о.о. Бања Лука.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД

2.1. Изјава о усаглашености

Приложени консолидовани финансијски извјештаји представљају годишње консолидоване финансијске извјештаје друштва "Рафинерија нафте Брод" а.д. Брод, и састављени су у складу са рачуноводственим прописима Републике Српске.

2.2. Основе за консолидацију

Приложени консолидовани финансијски извјештаји Друштва обухватају финансијске извјештаје друштва "Рафинерија нафте" а.д., Брод и дио резултата који припада Друштву по основу заједничког власништва над консолидованим заједнички контролисаним друштвом "Нестро Сава" д.о.о., Загреб (50% учешћа, заједно у даљем тексту: "Група"). Улагање у консолидовано заједнички контролисано друштво у овим консолидованим финансијским извјештајима је исказано методом удјела, у складу са одредбама Међународног рачуноводственог стандарда (IAS) 31 "Учешћа у заједничким подухватима".

Методом удјела је учешће у заједнички контролисаном ентитету прво вредновано по набавној вриједности (висини инвестиције), а затим је у износу промјене која је настала након датума стицања кориговано учешће Друштва у заједнички контролисаном ентитету у износу промјене нето имовине (капитала) заједнички контролисаног ентитета. Добит или губитак инвеститора у заједнички контролисаном ентитету се признаје у добитку или губитку у консолидованим финансијским извјештајима инвеститора.

Заједнички контролисани ентитет "Нестро Сава" д.о.о., Загреб је у пословној 2015. години остварио укупан нето губитак у износу од 93,230 ВАМ, док његова укупна имовина на дан 31. децембра 2015. године износи 128,753 ВАМ, а укупни капитал је негативан и износи 682,065 ВАМ. Укупне обавезе наведеног ентитета на дан 31. децембра 2014. године износи 810,818 ВАМ. У приложеним консолидованим финансијским извјештајима за пословну 2015. године Друштво је, примјеном методе удјела, признало сразмјерни дио у оствареном нето губитку заједнички контролисаног ентитета у износу од 46,415 ВАМ (напомена 16), што чини 50% од укупног нето смањења имовине заједнички контролисаног ентитета у 2015. години.

2.3. Основе вредновања и састављања консолидованих финансијских извјештаја

Консолидовани финансијски извјештаји Групе су припремљени по начелу набавне вриједности (историјског трошка), изузев некретнина, постројења, опреме и одређених финансијских инструмената који су вредновани по ревалоризованим износима или фер вриједности на крају сваког извјештајног периода, што је и детаљније објашњено у рачуноводственим политикама у наставку. Историјски трошак је генерално заснован на фер вриједности накнаде плаћене у замјену за робу и услуге.

Фер вриједност је цијена коју би примили од продаје имовине или платили за пренос обавеза у уобичајеној трансакцији између тржишних учесника на дан вредновања, без обзира да ли је та цијена директно провјерљива или процијењена коришћењем других техника вредновања. Приликом процењивања фер вриједности имовине или обавеза, Група узима у обзир оне карактеристике имовине или обавеза које би узели обзир и други учесници на тржишту приликом одређивања цијене имовине или обавеза на датум вредновања.

Финансијски извјештаји Групе су приказани у формату прописаном Правилником о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике ("Службени гласник РС", број 99/14), Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике ("Службени гласник РС", број 49/15), као и Правилником о садржини и форми образаца извјештаја о промјенама на капиталу ("Службени гласник РС", број 84/09).

Група је приликом састављања биланса токова готовине за пословну 2015. годину користила директни метод извјештавања о токовима готовине. Приликом састављања биланса токова готовине за пословну 2015. годину, Група је искључила неновчане трансакције у виду спроведених компензација са својим купцима и добављачима у износу од 30,073,802 ВАМ (2014. године – 1,507,664 ВАМ).

Група је у састављању ових финансијских извјештаја примјењивала рачуноводствене политике образложене у напомени 3. уз финансијске извјештаје, које су засноване на рачуноводственим и пореским прописима Републике Српске.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.4. Функционална валута и валута извјештавања

Износи у финансијским извјештајима у прилогу су изражени у Конвертибилним маркама (ВМ). Конвертибилна марка представља функционалну и званичну извјештајну валуту у Републици Српској и Босни и Херцеговини.

2.5. Утицај и примјена нових и ревидованих Међународних стандарда за финансијско извјештавање ("IFRS") и Међународних рачуноводствених стандарда ("IAS")

(а) *Прописи, стандарди и тумачења на снази у текућем периоду у Републици Српској*

Приложени финансијски извјештаји састављени су уз примјену Међународних рачуноводствених стандарда (IAS), односно Међународних стандарда финансијског извјештавања (IFRS), који су били у примјени на дан 1. јануара 2009. године и на њима заснованим прописима о рачуноводству Републике Српске.

Промјене у важећим Стандардима и тумачењима, као и новоусвојени Стандарди и тумачења, издати након 1. јануара 2009. године, нису објављени и званично усвојени у Републици Српској и, сагласно томе, нису примјењени у састављању приложених финансијских извјештаја. Објављени Стандарди и тумачења на снази у текућем периоду који још увијек нису званично преведени и усвојени, као и објављени Стандарди и тумачења који још увијек нису у примјени, објелодањени су у напоменама у наставку - 2.5 (б) и 2.5 (в).

Наиме, на основу одредби новоусвојеног Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске ("Службени гласник РС", број 84/15), сва правна лица са сједиштем у Републици Српској су у обавези да у потпуности примјењују IAS, односно IFRS, као и Међународни стандард финансијског извјештавања за мале и средње ентитете ("IFRS for SMEs"), Међународне рачуноводствене стандарде за јавни сектор ("IPSAS"), Међународне стандарде вредновања ("IVS"), Међународне стандарде за професионалну праксу интерне ревизије, Концептуални оквир за финансијско извјештавање, Кодекс етике за професионалне рачуновође и пратећа упутства, објашњења и смјернице које доноси Одбор за међународне рачуноводствене стандарде ("IASB") и сва пратећа упутства, објашњења и смјернице које доноси Међународна федерација рачуновођа ("IFAC").

Поред наведеног, у складу са претходним Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске ("Службени гласник РС", број 36/09 и 52/11), дана 15. јула 2010. године Управни одбор Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске ("Савез РР РС") је донио "Одлуку о почетку обавезне примјене издања МРС/МСФИ (објављених до 1. јануара 2009. године)", а на основу "Одлуке о овлашћењима за превод и објављивање" надлежне Комисије за рачуноводство и ревизију Босне и Херцеговине од 10. марта 2006. године (Службени гласник БиХ, број 81/06), којом се таква овлашћења дају Савезу РР РС.

Наведено издање IAS/IFRS је одобрено од стране Фондације одбора за Међународне рачуноводствене стандарде као званични превод на српски језик за Босну и Херцеговину (Републику Српску), Србију и Црну Гору. Према наведеној Одлуци IAS/IFRS објављени до 1. јануара 2009. године обавезно се примјењују на финансијске извјештаје сачињене и презентоване у Републици Српској за обрачунске периоде који почињу 1. јануара 2010. године или касније. Међутим, промјене у важећим Стандардима и тумачењима, као и новоусвојени Стандарди и тумачења, издати након 1. јануара 2009. године, нису објављени и званично усвојени у Републици Српској.

Руководство Друштва и Групе, анализира промјене у важећим Стандардима и тумачењима, као и новоусвојене Стандарде и тумачења издата након 1. јануара 2009. године, и након установљавања Стандарда и тумачења који су релевантни за Друштво, има намјеру да исте примјени у састављању финансијских извјештаја након што они буду званично преведени и објављени у Републици Српској.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.5. Утицај и примјена нових и ревидованих Међународних стандарда за финансијско извјештавање ("IFRS") и Међународних рачуноводствених стандарда ("IAS") (наставак)

(б) *Објављени стандарди и тумачења на снази у текућем периоду који још увијек нису званично преведени и усвојени у Републици Српској*

На дан објављивања ових финансијских извјештаја, доле наведени Стандарди и измјене Стандарда су били издати од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде, а следећа тумачења била су објављена од стране Комитета за тумачење међународног финансијског извјештавања, али нису званично усвојена у Републици Српској за годишњи период који почиње на дан 1. јануара 2015. године:

- IFRS 1 (ревидовани) "Прва примјена IFRS" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2009. године),
- Измјене IFRS 1 "Прва примјена IFRS" – Висока хиперинфлација (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2011. године),
- Измјене IFRS 1 "Прва примјена IFRS" – Укидање фиксних датума за оне који први пут примјењују IFRS (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2011. године),
- Измјене IFRS 1 "Прва примјена IFRS" - Додатни изузеци за оне који први пут усвајају IFRS (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2010. године),
- Измјене IFRS 1 "Прва примјена IFRS" - Ограничени изузеци за упоредна објелодањивања у складу са IFRS 7 за оне који први пут усвајају IFRS (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2010. године),
- Измјене IFRS 1 "Прва примјена IFRS" - Државни кредити (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2013. године),
- Измјене IFRS 2 "Исплате по основу акција" – Трансакције групних исплата у новцу по основу акција (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2010. године),
- IFRS 3 (ревидовани) "Пословне комбинације" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2009. године),
- Измјене IFRS 7 "Финансијски инструменти: Објелодањивања" – Трансфер финансијске имовине (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2011. године),
- Измјене IFRS 7 "Финансијски инструменти: Објелодањивања" – Пребијање финансијске имовине и финансијских обавеза (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2013. године),
- IFRS 10 "Консолидовани финансијски извјештаји" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2013. године),
- Измјене IFRS 10 "Консолидовани финансијски извјештаји", IFRS 12 "Објелодањивања о учешћу у другим правним лицима" и IAS 27 "Појединачни финансијски извјештаји" – Инвестирана друштва (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2014. године),
- IFRS 11 "Заједнички аранжмани" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2013. године),
- IFRS 12 "Објелодањивања о учешћу у другим правним лицима" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2013. године),
- IFRS 13 "Одмјеравање фер вриједности" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2013. године),
- Измјене IFRS 10 "Консолидовани финансијски извјештаји", IFRS 11 "Заједнички аранжмани" и IFRS 12 "Објелодањивања о учешћу у другим правним лицима" - Упутство о транзицији (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2013. године),
- Измјене IAS 1 "Презентација финансијских извјештаја" – Презентација ставки Осталог укупног резултата (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2012. године),
- Измјене IAS 12 "Порез на добит" – Одложени порези: Покриће основне имовине (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2012. године),
- Измјене IAS 19 "Бенефиције запослених" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2013. године),
- Измјене IAS 24 "Објелодањивања о повезаним странама" - Поједностављивање захтијеваних објелодањивања за ентитете у државном власништву и појашњење дефиниције повезаних страна (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2011. године),
- Измјене IAS 27 "Консолидовани и појединачни финансијски извјештаји" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2009. године),
- IAS 27 (ревидован у 2011. години) "Појединачни финансијски извјештаји" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2013. године),

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.5. Утицај и примјена нових и ревидованих Међународних стандарда за финансијско извјештавање ("IFRS") и Међународних рачуноводствених стандарда ("IAS") (наставак)

(б) *Објављени стандарди и тумачења на снази у текућем периоду који још увијек нису званично преведени и усвојени у Републици Српској*

- IAS 28 (ревидован у 2011. години) "Инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2013. године),
- Измјене IAS 32 "Финансијски инструменти: Приказивање" – Рачуноводствено обухватање права (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. фебруара 2010. године),
- Измјене IAS 32 "Финансијски инструменти: Презентација" – Пребијање финансијске имовине и финансијских обавеза (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2014. године),
- Измјене IAS 36 "Обезвјерење средстава" – Објелодањивање надокнадивог износа за нефинансијску имовину (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2014. године),
- Измјене IAS 39 "Финансијски инструменти: Признавање и мјерење" – Прихватљиве хеџинг ставке (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2009. године),
- Измјене IAS 39 "Финансијски инструменти: Признавање и одмјеравање – Замјена деривата и наставак рачуноводства хеџинга" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2014. године),
- Измјене различитих стандарда и тумачења која су резултат пројекта годишњег квалитативног побољшања IFRS објављеног 16. априла 2009. године (IFRS 2, IFRS 5, IFRS 8, IAS 1, IAS 7, IAS 17, IAS 18, IAS 36, IAS 38, IAS 39, IFRIC 9, IFRIC 16) првенствено кроз отклањање неконзистентности и рашчишћавање текста (већина измјена биће на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2010. године),
- Измјене различитих стандарда и тумачења која су резултат пројекта годишњег квалитативног побољшања IFRS објављеног 6. маја 2010. године (IFRS 1, IFRS 3, IFRS 7, IAS 1, IAS 27, IAS 34, IFRIC 13) првенствено кроз отклањање неконзистентности и рашчишћавање текста (већина измјена биће на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2011. године),
- Измјене различитих стандарда "Унапријеђења IFRS (2012.)" која су резултат годишњег унапријеђења IFRS објављена 17. маја 2012. године (IFRS 1, IAS 1, IAS 16, IAS 32, IAS 34), са циљем отклањања неусаглашености и усаглашавања текста (измјене би требало да се примјене за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2013. године),
- Измјене IFRIC 14 "IAS 19 - Граница дефинисаних примања запослених, минимум захтјева фонда и њихова интеракција" - Претплата минималних захтјева фонда (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2011. године),
- IFRIC 17 "Пренос неновчаних средстава власницима предузећа" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2009. године),
- IFRIC 18 "Пренос средстава комитентима" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2009. године),
- IFRIC 19 "Укидање обавеза инструментима капитала" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2010. године),
- IFRIC 20 "Трошкови откривке у производној фази површинских рудника" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2013. године),
- IFRIC 21 "Дажбине" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2014. године), и
- „Свеобухватни оквир за финансијско извјештавање 2010. године“ што представља измјену „Оквира за припремање и приказивање финансијских извјештаја“ (на снази од датума објављивања, односно од септембра 2010. године).

(в) *Објављени стандарди и тумачења који још увијек нису ступили на снагу*

На дан одобравања ових финансијских извјештаја, слједећи нови стандарди, измјене стандарда и интерпретације су биле издате али нису постале ефективне:

- IFRS 9 "Финансијски инструменти" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2018. године),
- IFRS 14 "Регулаторни одложени рачуни" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016. године),

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.5. Утицај и примјена нових и ревидованих Међународних стандарда за финансијско извјештавање ("IFRS") и Међународних рачуноводствених стандарда ("IAS") (наставак)

(в) *Објављени стандарди и тумачења који још увијек нису ступили на снагу (наставак)*

- IFRS 15 "Приходи од уговора са купцима" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2017. године),
- Измјене IFRS 10 "Консолидовани финансијски извјештаји" и IAS 28 "Инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате" – Продаја или учешће у имовини између инвеститора и придруженог ентитета или заједничког подухвата (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016. године),
- Измјене IFRS 10 "Консолидовани финансијски извјештаји", IFRS 12 „Објелодањивања о учешћу у другим правним лицима“ и IAS 28 "Инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате" – Инвестирани ентитети: Примјењивање изузетака у консолидацији (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016. године),
- Измјене IFRS 11 "Заједнички аранжмани" – рачуноводство спајања интереса у заједничким пословима (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016. године),
- Измјене IAS 1 "Презентација финансијских извјештаја" – Иницијатива за објелодањивање (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016. године),
- Измјене IAS 16 "Некретнине, постројења и опрема" и IAS 38 "Нематеријална улагања" – Објашњење прихватљивих метода амортизације (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016. године),
- Измјене IAS 16 "Некретнине, постројења и опрема" и IAS 41 "Пољопривреда" – Пољопривреда: биолошка средства која су предмет убирања (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016. године),
- Измјене IAS 19 "Примања запослених" – Планови дефинисаних примања: Доприноси за запослене (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2014. године),
- IAS 27 "Појединачни финансијски извјештаји" – Капитални метод у појединачним финансијским извјештајима (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016. године),
- Измјене разних Стандарда "Унапријеђења IFRS (период 2010. - 2012.)" која су резултат годишњег унапријеђења IFRS (IFRS 2, IFRS 3, IFRS 8, IFRS 13, IAS 16, IAS 24 и IAS 38), са циљем отклањања неусаглашености и усаглашавања текста (измјене би требало да се примјене за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2014. године),
- Измјене разних Стандарда "Унапријеђења IFRS (период 2011. - 2013.)" која су резултат годишњег унапријеђења IFRS (IFRS 1, IFRS 3, IFRS 13 и IAS 40), са циљем отклањања неусаглашености и усаглашавања текста (измјене би требало да се примјене за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2014. године), и
- Измјене разних Стандарда "Унапријеђења IFRS (период 2012. - 2014.)" која су резултат годишњег унапријеђења IFRS (IFRS 5, IFRS 7, IAS 19 и IAS 34), са циљем отклањања неусаглашености и усаглашавања текста (измјене би требало да се примјене за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016. године).

Руководство Друштва и Групе, је изабрало да не усвоји ове нове Стандарде и измјене постојећих Стандарда прије него они ступе на снагу. Руководство предвиђа да усвајање ових нових Стандарда и измјена постојећих Стандарда неће имати материјалан утицај на финансијске извјештаје Друштва у периоду иницијалне примјене.

2.6. Нови Правилник о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике

Дана 14. децембра 2015. године, министар финансија Републике Српске је донио нови Правилник о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике ("Службени гласник РС", број 106/15) који ступа на снагу 1. јануара 2016. године.

Руководство Друштва и Групе, анализира промјене у важећим рачуноводственим прописима у Републици Српској, и након установљавања измјена који су релевантни за Друштво и Групу, има намјеру да исте примијени у састављању својих финансијских извјештаја након што они ступе на снагу.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.7. Сталност пословања

Група саставља своје консолидоване финансијске извјештаје у складу са начелом сталности пословања. Акумулирани губитак Групе на дан 31. децембра 2015. године износи 520,413,912 ВАМ, а нето задуженост је више од два пута већа од капитала.

Способност Групе да настави пословање у складу са начелом сталности пословања зависи од континуиране финансијске подршке матичног друштва. Дана 25. фебруара 2016. године Матично друштво (ОАО "Нефтегазовая Инновационная Корпорация", Москва, Руска Федерација) је доставило Писмо подршке Групи у којем се обавезало да пружи сву неопходну финансијску подршку Групи за период од 12 мјесеци од датума приложених консолидованих финансијских извјештаја, како би Група наставила са својим редовним пословањем.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

3.1. Приходи

Приходи од продаје се исказују по фактурној вриједности, умањеној за попусте и порез на додату вриједност. Приходи од продаје робе, производа и услуга признају се када се ризик и корист повезана са правом власништва преноси на купца, а то подразумемијева датум испоруке производа и роба купцу, односно извршења услуге.

Приход од камата књижи се на обрачунској основи у складу са неотплаћеном главницом по ефективној каматној стопи.

3.2. Трошкови текућег одржавања и оправки

Трошкови текућег одржавања и оправки некретнина, постројења и опреме исказани су у стварно насталом износу у тренутку настајања.

3.3. Трошкови закупа

Трошкови закупа се књиже на терет биланса успјеха у тренутку настанка, односно пропорционалном методом, током трајања уговора о закупу.

3.4. Прерачунавање средстава и обавеза у страним средствима плаћања

Све позиције средстава и обавеза у страним средствима плаћања су прерачунате у њихову противвриједност у ВАМ по званичном курсу важећем на дан биланса стања.

Пословне промјене у страним средствима плаћања током године прерачунавају се у ВАМ по званичном курсу важећем на дан сваке промјене, а настале позитивне и негативне курсне разлике књиже се у корист или на терет биланса успјеха.

3.5. Трошкови позајмљивања

Трошкови позајмљивања директно приписиви стицању, изградњи или производњи средства које се квалификује, капитализују се као дио набавне вриједности тог средства, и то само у периоду када се средство припрема за употребу или продају, и када је вјероватно да ће имати за резултат будуће економске користи, односно када се трошкови могу поуздано измјерити.

Сви остали трошкови позајмљивања се признају као расход у билансу успјеха, у периоду у коме су настали.

3.6. Остали финансијски расходи

Остали финансијски расходи исказани су у стварно насталом износу у тренутку настајања, и, највећим дијелом се односе на расходе по основу уговорених пенала за неиспуњене уговорене испоручене количине нафтних деривата, као и неиспуњење уговореног квалитета прерађене нафте и нафтних деривата, а у складу са Уговором о услужној преради нафте.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.7. Порези и доприноси

Текући порез на добитак

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на добит. Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава примјеном прописане пореске стопе од 10% на основицу утврђену пореским билансом, коју представља износ добитка прије опорезивања по одбитку ефеката усклађивања прихода и расхода.

Порески прописи Републике Српске предвиђају могућност умањења пореске основице за износе улагања у некретнине, постројења и опрему за обављање властите производне дјелатности и за износе плаћеног пореза на доходак и доприноса на лична примања за више од 30 новозапослених радника на крају пословне године.

Порески прописи Републике Српске не предвиђају могућност да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода исказани у пореском билансу могу се користити за умањење пореске основице будућих обрачунских периода, али не дуже од пет година.

Порези и доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата представљају плаћања према важећим републичким и општинским прописима ради финансирања разних комуналних и републичких потреба. Ови порези и доприноси укључени су у оквиру осталих пословних расхода.

Порез на додату вриједност

Законом о порезу на додату вриједност уведена је обавеза и регулисан је систем плаћања пореза на додату вриједност (ПДВ) на територији Босне и Херцеговине, почевши од 1. јануара 2006. године, чиме је замијењен систем опорезивања примјеном пореза на промет производа и услуга.

3.8. Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема су иницијално исказани по набавној вриједности и умањени за исправку вриједности и укупне евентуалне акумулиране губитке због умањења вриједности. Наведену набавну вриједност чини вриједност по фактури добављача укључујући царине, порезе који се не могу рефундирати и све друге трошкове довођења средства у стање функционалне приправности. Набавна вриједност умањена је за све примљене попусте и/или рабате.

Након иницијалног признавања некретнине, постројења и опрема се вреднују по фер вриједности. Ради свођења вриједности некретнина, постројења и опреме на њихову фер тржишну вриједност, Друштво је, у току 2010. године, ангажовало независног процјениоца да изврши процјену фер вриједности некретнина, постројења и опреме Друштва са стањем на дан 31. децембра 2009. године. Независни процјениоц је извршио процјену фер вриједности некретнина, постројења и опреме коришћењем тржишног приступа (метод директног упоређивања цијена), као и трошковог приступа у ситуацијама гдје није било могуће прибавити податке са тржишта о упоредним цијенама, и у свом извјештају утврдио позитивне и негативне ефекте процјене вриједности, по сваком појединачном средству.

Када се књиговодствена вриједност некретнина, постројења и опреме повећа као резултат ревалоризације, утврђени добитак се књижи у корист ревалоризационих резерви које представљају дио укупног капитала, осим за износе за које та повећања представљају сторнирање износа смањења вриједности, која су по ранијим ревалоризацијама била утврђена за иста та средства и која су, у ранијим периодима, била призната као трошак, у ком случају се ревалоризацијом утврђено повећање књижи у корист биланса успјеха до износа до кога је раније смањење било књижено као трошак. Када се књиговодствена вриједност некретнина, постројења и опреме смањи као резултат ревалоризације, губитак утврђен ревалоризацијом се књижи на терет биланса успјеха. Међутим, губитак утврђен ревалоризацијом се књижи директно на терет капитала у оквиру ревалоризационих резерви до износа до кога је раније смањење било књижено као трошак.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.8. Некретнине, постројења и опрема (наставак)

Под некретнинама, постројењима и опремом сматрају се она средства чији је очекивани корисни вијек употребе дужи од једне године.

Добици или губици који се јављају приликом расходовања или продаје некретнина, постројења и опреме, исказују се у билансу успјеха као дио осталих пословних прихода или осталих пословних расхода.

Адаптације, обнављања и поправке које продужавају вијек коришћења средства, увећавају вриједност средства. Оправке и одржавања се књиже на терет текућег обрачунског периода и приказују као трошкови пословања.

3.9. Амортизација

Амортизација некретнина, постројења и опреме се обрачунава на набавну, односно процијењену вриједност на почетку године, као и на некретнине, постројења и опрему стављену у употребу током године, примјеном пропорционалног (линеарног) и функционалног метода.

Процијењени корисни вијек употребе појединих група некретнина, постројења и опреме који је служио као основа за обрачун амортизације по принципу пропорционалног (линеарног) метода и примјењене стопе у 2015. години су сљедећи:

	Процијењени преостали вијек трајања (година)	Стопа (%)
Грађевински објекти	1 - 79	1.27 - 100
Водоводна, канализациона и енергетска мрежа	4 - 59	1.69 - 25
Насипи, пруге и путеви	4 - 62	1.61 - 25
Намјештај	1 - 13	7.69 - 100
Жељезничка возила	5 - 8	12.5 - 20
Друмска возила	1 - 13	7.69 - 100
Остала опрема	1 - 18	5.56 - 100

Такође, у току пословне 2012. године, Друштво је извршило промјену метода обрачуна амортизације за целокупна производна постројења и опрему, и то на начин да је Друштво прешло са пропорционалног (линеарног) на функционални метод обрачуна амортизације у складу са процијењеном искоришћеношћу капацитета производних постројења и опреме а узимајући у обзир пројектоване капацитете наведених постројења и опреме.

3.10. Нематеријална средства

На дан биланса стања, нематеријална средства се састоје од купљених софтвера и осталих лиценци. Нематеријална средства су исказана по набавној вриједности, умањена за укупну акумулирану исправку вриједности и евентуалне укупне акумулиране губитке услед умањења вриједности. Набавну вриједност чини вриједност по фактури добављача укључујући царине, порезе који се не могу рефундирати и све друге трошкове довођења средства у стање функционалне приправности. Набавна вриједност умањена је за све примљене попусте и/или рабате.

3.11. Финансијски инструменти

Финансијска средства и обавезе се евидентирају у билансу стања Друштва од момента када је Друштво уговорним одредбама везано за инструмент.

Финансијска средства престају да се признају када Друштво изгуби контролу над уговореним правима над тим инструментима, што се дешава када су права коришћења инструмената реализована, истекла, напуштена или уступљена. Финансијска обавеза престаје да се признаје када Друштво испуни обавезу или када је обавеза плаћања предвиђена уговором укинута или истекла.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.11. Финансијски инструменти (наставак)

Финансијска имовина расположива за продају

Акције које не котирају на берзи и откупиви дужнички вриједносни папири држани од стране Друштва, а којима се тргује на активном тржишту су класификовани као расположиви за продају и презентују се по фер вриједности, користећи се текућом тржишном вриједношћу неког другог инструмента који је суштински једнак или се базира на очекиваним новчаним токовима имовине која представља основ улагања. Улагања за која није могуће реално утврдити фер вриједност се мјере по трошку. Добици и губици који настају због промјене фер вриједности директно утичу на капитал, односно на ревалоризационе резерве, са изузетком умањења за импаритетне губитке, камате обрачунате користећи метод ефективне каматне стопе и добит или губитак на монетарну имовину од курсних разлика, који се директно признају у добитак или губитак периода. Када се таква имовина продаје, или је изложена трајном смањењу вриједности, кумулативна добит или губитак претходно остварен у ревалоризационим резервама за улагања је укључен у приходе и расходе периода.

Финансијска средства по фер вриједности кроз биланс успеха

Финансијска средства по фер вриједности кроз биланс успеха се односе на финансијска средства која задовољавају било који од сљедећих услова:

- а) класификовано је као оно које се држи ради трговања, или
- б) послје почетног признања назначено је од стране Друштва по фер вриједности кроз биланс успеха.

Финансијска средства по фер вриједности кроз биланс успеха се састоје од улагања у хартије од вриједности емитента Република Српска. Улагања у наведене хартије од вриједности Друштво је класификовало као финансијска средства по фер вриједности кроз биланс успеха и купљене су у циљу плаћања преосталих репрограмираних пореских обавеза које Друштво има према јавним фондовима и буџету Републике Српске.

Дати кредити и потраживања

Потраживања од купаца, кредити и остала потраживања са фиксним или одређивим плаћањима која не котирају на активном тржишту класификују се као кредити и потраживања. Кредити и потраживања вреднују се по амортизованом трошку, примјеном методе ефективне каматне стопе, умањени за процијењено умањење вриједности. Приход од камате се признаје примјеном ефективне каматне стопе, осим у случају краткорочних потраживања, гдје би признавање прихода било нематеријално.

Дати кредити се састоје од дугорочних стамбених кредита одобрених радницима Друштва, и вреднују се по вриједности датих средстава примјеном уговорене каматне стопе.

Исправка вриједности потраживања од купаца

Потраживања су приказана по њиховој номиналној вриједности, умањеној за исправке вриједности ненаплативих потраживања. Сва потраживања која нису наплаћена у одређеном периоду од датума доспјећа за плаћање (преко годину дана), процјењују се, и по потреби исправљају. Процјена износа ненаплативих потраживања базира се на историјским доказима о износу с тим у вези насталих губитака.

Готовински еквиваленти и готовина

Готовински еквиваленти и готовина укључују готовину у благајни, депозите код комерцијалних банака, као и високо ликвидна средства која се могу брзо конвертовати у познате износе готовине, уз безначајан ризик од промјене вриједности.

Престанак признавања финансијске имовине

Друштво ће престати признавати финансијску имовину само када уговорна права на новчане токове од финансијске имовине истекну, или ако пренесе финансијску имовину, па самим тим и све ризике и награде од власништва средства на други субјект. Ако Друштво не пренесе нити задржи суштински све ризике и поврате од власништва и задржи контролу над финансијском имовином, Друштво наставља да признаје финансијску имовину.

Финансијска обавеза престаје да се признаје када Друштво испуни обавезу или када је обавеза плаћања предвиђена уговором укинута или истекла.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.11. Финансијски инструменти (наставак)

Финансијске обавезе

Финансијске обавезе обухватају дугорочне обавезе (дугорочне кредите и остале дугорочне обавезе), краткорочне обавезе из пословања и остале обавезе.

Финансијске обавезе се иницијално признају по фер вриједности умањеној за трансакционе трошкове. Након почетног признавања финансијске обавезе се мјере по амортизованој вриједности примјеном уговорене каматне стопе која кореспондира ефективној каматној стопи. У складу са прописима Републике Српске, обавезе по основу камата на финансијске обавезе се евидентирају на терет финансијских расхода у периоду на који се односе, и приказују у оквиру осталих краткорочних обавеза.

3.12. Залихе

Залихе се евидентирају по нижој од набавне вриједности и нето продајне вриједности.

Нето продајна вриједност је цијена по којој залихе могу бити продате у нормалним условима пословања након умањења цијене за трошкове продаје. Набавна вриједност укључује вриједност по фактури добављача, транспортне и зависне трошкове.

Друштво је у својим рачуноводственим политикама дефинисало групе алата и инвентара које се у складу са предвиђеном намјеном и вијеком употребе отписују 100% приликом издавања у употребу, те групе алата и инвентара које се отписују калкулативно у периоду од 5 година.

Производња у току и готови производи укључују све директне трошкове производње и припадајући дио погонске режије.

Терећењем осталих расхода врши се исправка вриједности залиха у случајевима када се оцијени да је потребно свести вриједност залиха на њихову нето продајну вриједност. За оштећене залихе и залихе које по квалитету не одговарају стандардима врши се одговарајућа исправка вриједности, или се у цјелости отписују.

3.13. Бенефиције за запослене

а) Порези и доприноси за обезбјеђење социјалне сигурности запослених

У складу са домаћим прописима и усвојеном рачуноводственом политиком, Друштво је обавезно да уплаћује доприносе разним државним фондовима за социјалну заштиту. Ове обавезе укључују доприносе на терет запослених у износима који се обрачунавају примјеном специфичних, законом прописаних стопа. Друштво има законску обавезу да изврши обуставу обрачунатих доприноса из бруто зарада запослених и да за њихов рачун изврши пренос обустављених средстава у корист одговарајућих државних фондова. Доприноси на терет запослених књиже се на терет трошкова у периоду на који се односе.

б) Обавезе по основу отпремнина

Посебни колективни уговор привредних друштава за производњу, прераду и промет нафте и нафтних деривата од 11. априла 2011. године, био је на снази до 19. новембра 2015. године. Након престанка важења одредби посебног колективног уговора, Друштво примјењује одредбе општег колективног уговора од 05. маја 2010. године. У складу са општим колективним уговором, Друштво је обавезно да запосленима, при одласку у пензију исплати отпремнине у висини три мјесечне нето плате остварене од стране запосленог остварених у последња три мјесеца прије престанка уговора о раду. Није предвиђена исплата јубиларних награда запосленима.

На основу IAS 19 "Примања запослених" захтијева се обрачун и укалкулисавање садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.13. Бенефиције за запослене (наставак)

б) Обавезе по основу отпремнина (наставак)

Трошкови у вези са накнадама приликом одласка у пензију, утврђују се коришћењем метода пројектованих јединица кредитирања, са актуарским одмјеравањем које се врши на дан извјештаја о финансијском положају. У складу са наведеним, Друштво је ангажовало овлашћеног актуара да у име Друштва изврши обрачун садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине на дан 31. децембра 2015. године. Приликом обрачуна наведене садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине, овлашћени актуар је користио сљедеће претпоставке: дисконтна стопа од 6.5% годишње, без пројектованог раста зарада у 2015. години, године радног стажа за одлазак у пензију – 40 година за мушкарце и 35 година за жене, пројектована флукуација запослених на основу података о историјском кретању запослених у претходном периоду, званично објављене стопе морталитета из окружења, као и остали услови неопходни за остваривање права на отпремнину.

3.14. Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине Друштва чине грађевински објекти које Друштво издаје у закуп, и који су вредновани по набавној вриједности, у складу са IAS 40 „Инвестиционе некретнине”.

У 2015. години, Друштво је прешло са метода набавне вредности на метод фер вриједности. Друштво је у току 2015. године ангажовало независног процјенитеља да изврши процјену фер вриједности инвестиционих некретнина. Независни процјенитељ је извршио процјену фер вриједности инвестиционих некретнина коришћењем тржишног приступа (метод директног упоређивања цијена), као и приносног приступа у ситуацији гдје је процјенитељ сматрао да такав приступ даје реалнију вриједност, и у свом извјештају утврдио позитивне и негативне ефекте процјене вриједности, по сваком појединачном средству, који су евидентирани у корист и на терет биланса успјеха.

3.15. Финансијски лизинг

Лизинг се класификује као финансијски лизинг у свим случајевима када се лизингом на Друштво преносе у највећој мјери сви ризици и користи које произилазе из власништва над средствима. Сваки други лизинг се класификује као оперативни лизинг.

Средства која се држе по уговорима о финансијском лизингу се признају у извјештају о финансијском положају Друштва, по садашњој вриједности минималних рата лизинга утврђених на почетку периода лизинга. Одговарајућа обавеза према даваоцу лизинга се укључује у биланс стања као обавеза по финансијском лизингу.

4. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЈЕНЕ

Презентација финансијских извјештаја захтијева од руководства коришћење најбољих могућих процјена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентоване вриједности средстава и обавеза и објелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извјештаја, као и прихода и расхода у току извјештајног периода. Ове процјене и претпоставке су засноване на историјским и осталим информацијама расположивим на дан састављања консолидованих финансијских извјештаја, а будући стварни резултати могу да се разликују од процијењених износа.

Основне претпоставке које се односе на будуће догађаје и остале значајне изворе неизвесности при давању процјене на дан биланса стања, која носи ризик са могућим исходом у материјално значајним корекцијама садашње вриједности средстава и обавеза у наредној финансијској години представљене су у даљем тексту:

Процијењени корисни вијек некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања

Одређивање корисног вијека некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања је засновано на историјском искуству са сличним средствима, као и предвиђеним технолошким напретком и промјенама економских и индустријских фактора. Адекватност процијењеног преосталог корисног вијека некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања се анализира годишње или гдје год постоји индикација о значајним промјенама одређених претпоставки. Руководство Друштва сматра да су рачуноводствене процјене у вези са процијењеним корисним вијеком трајања некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања, значајне рачуноводствене процјене, јер укључују и претпоставке о технолошком развоју у веома иновативној индустрији.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

4. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЈЕНЕ (наставак)

Процијењени корисни вијек некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања (наставак)

Такође, услед значајности сталних средстава у укупној активи Друштва, утицај сваке промјене у наведеним претпоставкама може бити материјално значајан на финансијски положај Друштва, као и на резултате његовог пословања. На примјер, уколико би Друштво скратило просјечан корисни вијек сталне имовине за 10%, то би у пословној 2015. години резултовало у додатном трошку амортизације за око 2,012,732 ВАН (у пословној 2014. години: 2,113,300 ВАН), не узимајући у обзир ефекте промјене метода обрачуна амортизације од 2012. године, објашњене у напомени 3.9.

Исправка вриједности потраживања

Исправка вриједности за сумњива и спорна потраживања је обрачуната, на основу процијењених губитака услед немогућности купца да испуне неопходне обавезе. Процјена руководства је заснована на старосној анализи потраживања од купаца, историјским отписима, кредитним способностима наших купаца и промјенама у условима продаје, приликом утврђивања адекватности исправке вриједности сумњивих и спорних потраживања. Ово укључује и претпоставке о будућем понашању купаца и резултујућим будућим наплатама. Руководство вјерује да није потребна додатна исправка вриједности потраживања, изузев резервисања већ приказаних у консолидованим финансијским извјештајима.

Резервисања

Резервисања се признају и врше када Друштво има законску или уговорену обавезу као резултат прошлих догађаја и када је вјероватно да ће одлив ресурса које стварају економске добити бити потребан да се измири обавеза и када се може поуздано процијенити износ обавезе.

Правична (фер) вриједност

Пословна политика Друштва је да објелодани информације о правичној вриједности aktive и пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вриједност значајно разликује од књиговодствене вриједности. У Републици Српској не постоји довољно тржишног искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске aktive и пасиве, пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, правичну вриједност није могуће поуздано утврдити у одсуству активног тржишта. Управа Друштва врши процјену ризика и, у случајевима када се оцијени да вриједност по којој се имовина води у пословним књигама неће бити реализована, врши исправку вриједности. По мишљењу Управе Друштва, износи у овим консолидованим финансијским извјештајима одражавају вриједност која је, у датим околностима, највјеродостојнија и најкориснија за потребе извјештавања.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

5. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБА И УЧИНАКА

	Година која се завршава 31. децембра 2015.	У ВАМ Година која се завршава 31. децембра 2014.
(а) Приходи од продаје робе:		
- у земљи	6,760,132	53,395
(б) Приходи од продаје учинака:		
- повезана правна лица	83,481,632	79,398,812
- у земљи	28,139	26,102
- у иностранству	1,321	-
	<u>83,511,092</u>	<u>79,424,914</u>
	<u>90,271,224</u>	<u>79,478,309</u>

Приходи од продаје робе у земљи у пословној 2015. години у износу од 6,760,132 ВАМ у највећем дијелу, у износу од 6,690,753 ВАМ, односе на приходе остварене продајом лож уља тешког (мазута) купцима Топлана а.д. Бања Лука и Топлана а.д. Приједор. Наведени мазут је иницијално набављен од повезаног правног лица Оптима Група д.о.о. Бања Лука.

Приходи од продаје учинака повезаним правним лицима у пословној 2015. години, износе 83,481,632 ВАМ, и у највећем дијелу, у износу од 83,463,203 ВАМ, односе се на приход остварен од услужне прераде сирове нафте у име и за рачун повезаног правног лица Оптима Група д.о.о. Бања Лука. Пословна дјелатност Друштва, прерада сирове нафте, заснива се на потписаном уговору број 164-12 од 27. априла 2012. године са Оптима Група д.о.о. Бања Лука, као и прилога број 35. основног уговора од 30. децембра 2014. којима је дефинисана цијена прераде једне тоне нафте у 2015. години. У току 2015. године Друштво је укупно прерадило 913 хиљада тона сирове нафте (у 2014. години, прерађено је 990 хиљада тона сирове нафте).

6. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	Година која се завршава 31. децембра 2015.	У ВАМ Година која се завршава 31. децембра 2014.
Приходи од активирања сопствених учинака	7,950,533	7,652,810
Повећање/(смањење) вриједности залиха учинака	1,086,089	(1,686,136)
Смањење вриједности инвестиционих некретнина које се не амортизују (напомена 3.14)	(498,413)	-
Приходи од закупнина	58,656	86,313
Приходи од рефундација	168,788	259,374
Приходи од донација	27,502	94,035
Остали пословни приходи	<u>62,518</u>	<u>108,053</u>
	<u>8,855,673</u>	<u>6,514,449</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

7. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ

	Година која се завршава 31. децембра 2015.	У ВАМ Година која се завршава 31. децембра 2014.
Трошак материјала за израду	1,632,400	3,126,450
Трошак резервних дијелова	5,063,117	4,755,886
Трошак материјала за инвестиционо одржавање	1,441,384	2,102,147
Трошак осталог материјала	1,720,376	1,704,830
Трошак горива и мазива	335,979	368,284
Трошак електричне енергије	5,022,088	4,807,035
Трошак остале енергије	185,299	180,613
	<u>15,400,643</u>	<u>17,045,245</u>

8. ТРОШКОВИ БРУТО ЗАРАДА, БРУТО НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	Година која се завршава 31. децембра 2015.	У ВАМ Година која се завршава 31. децембра 2014.
Бруто зараде	21,480,970	23,500,448
Регрес	1,908,353	2,035,438
Накнада за исхрану у току рада	1,131,648	1,334,132
Трошкови превоза радника	418,392	546,079
Отпремнине	2,527,103	1,454,198
Помоћ запосленима	182,892	208,587
Трошкови службених путовања	41,312	78,799
Накнада за вјерске и остале празнике	23,135	499,787
Јубиларне награде	117,134	208,868
Закуп станова за запослене	309,579	352,129
Стимулације	691,965	115,910
Остала лична примања	366,905	265,526
	<u>29,199,388</u>	<u>30,599,901</u>

9. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА

	Година која се завршава 31. децембра 2015.	У ВАМ Година која се завршава 31. децембра 2014.
Трошкови транспортних услуга	166,979	190,527
Трошкови одржавања	1,780,884	1,253,506
Трошкови закупа простора и опреме	20,264	44,778
Трошкови рекламе и пропаганде	75	2,106
Трошкови пројектовања	-	16,515
Комуналне услуге	238,412	89,103
Трошкови услуга обезбјеђења	1,758,540	1,764,623
Трошкови услуга заштите на раду	91,997	74,878
Трошкови прераде нафтног муља	1,146,935	997,957
Остале производне услуге	57,765	187,440
	<u>5,261,851</u>	<u>4,621,433</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

10. ТРОШКОВИ РЕЗЕРВИСАЊА

	У ВАМ	
	Година која се завршава 31. децембра 2015.	Година која се завршава 31. децембра 2014.
Трошкови резервисања за судске спорове (напомена 31)	1,470,836	-
Трошкови резервисања за премије за запослене	884,255	568,181
	<u>2,355,091</u>	<u>568,181</u>

11. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ

	У ВАМ	
	Година која се завршава 31. децембра 2015.	Година која се завршава 31. децембра 2014.
Трошкови геодетских услуга	-	5,100
Трошкови стручног усавршавања	12,783	70,248
Трошкови интелектуалних услуга	270,325	333,525
Консултантске услуге	1,022,594	1,084,747
Здравствене услуге	112,357	41,232
Трошкови услуга чишћења просторија	120,138	-
Трошкови административних услуга	214,929	-
Остале непроизводне услуге	173,590	185,813
Трошкови репрезентације	46,661	30,317
Премије осигурања	62,891	77,990
Трошкови платног промета	26,993	43,818
Трошкови чланарина	32,023	34,093
Таксе	34,172	67,594
Остали нематеријални трошкови	392,737	276,668
	<u>2,522,193</u>	<u>2,251,145</u>

12. ТРОШКОВИ ПОРЕЗА И ДОПРИНОСА

	У ВАМ	
	Година која се завршава 31. децембра 2015.	Година која се завршава 31. децембра 2014.
Комуналне накнаде и накнада за градско грађевинско земљиште	1,218,804	1,113,797
Порез на имовину	185,545	166,572
Накнаде за коришћење вода	99,877	90,138
Накнаде за коришћење шума	99,041	68,929
Накнада за противпожарну заштиту	39,651	34,397
Трошкови доприноса	38,889	44,243
Трошкови доприноса за солидарност	234,968	165,582
Порез по одбитку	26,182	41,298
Трошкови осталих пореза	39,836	35,985
	<u>1,982,793</u>	<u>1,760,941</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

13. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	Година која се завршава 31. децембра 2015.	У ВАМ Година која се завршава 31. децембра 2014.
Позитивне курсне разлике		
- повезана правна лица	21,631,749	-
- остала правна лица	352,238	33,056
Финансијски приходи од повезаних правних лица по основу позитивног финансијског ефекта прераде сирове нафте	2,371,985	8,376,037
Приходи од камата	11,120	7,885
Остали финансијски приходи	142,556	4,298
	<u>24,509,648</u>	<u>8,421,276</u>

Нереализоване курсне разлике од повезаних правних лица који у 2015. години износе 21,631,749 ВАМ, и представљају позитивне курсне разлике настале по основу разлике у прерачуноу курса стране валуте Руске рубље (RUB) у којој је Друштво има евидентиране кредитне обавезе примљене од повезаног друштва ОАО "Зарубежнефть" Москва, Руска Федерација. За наведене кредитне обавезе, Друштво је у јануару 2015. године потписало допунске сагласности којима је за функционалну валуту у којој се врши обрачун кредитних обавеза одређена Руска рубља (RUB) (напомена бр. 32 а2).

Финансијски приходи од повезаних правних лица по основу позитивног финансијског ефекта прераде сирове нафте, у износу од 2,371,985 ВАМ, представљају приходе остварене према повезаном друштву Оптима Група д.о.о. Бања Лука, а по основу оствареног финансијског ефекта (позитивног резултата) за испоруку уговорених количина и квалитета прерађене нафте и нафтних деривата у периоду 1. јануара 2015. године до 31. децембра 2015. године, а по основу Уговора број 164-12 од 27. априла 2012. године, као и прилога (анекса) уговора потписаних у току 2015. године.

14. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	Година која се завршава 31. децембра 2015.	У ВАМ Година која се завршава 31. децембра 2014.
<i>Расходи камата</i>		
- повезана правна лица	32,614,928	30,755,848
- обавезе по репрограму Пореске управе РС и Владе РС	5,079,478	5,951,405
Остале камате	11,546	-
<i>Укупно расходи камата:</i>	<u>37,705,952</u>	<u>36,707,253</u>
Свођење на амортизовану вриједност дугорочних кредита датих радницима (напомена 21)	22,761	-
Негативне курсне разлике	15,737	127,232
Остали финансијски расходи:	1,017	594
	<u>39,515</u>	<u>127,826</u>
	<u>37,745,467</u>	<u>36,835,079</u>

Расходи камата према повезаним правним лицима у износу од 32,614,928 ВАМ се односе на расходе камата по основу кредита добијених од матичног предузећа (ОАО "Нефтегазовая Инновационная Корпорација", Москва, Руска Федерација) у износу од 24,375,763 ВАМ, као и на расходе камата по основу кредита добијених од повезаног предузећа ОАО "Зарубежнефть" Москва, Руска Федерација у износу од 8,176,460 ВАМ, те на расходе камата по основу кредита добијеног од повезаног предузећа Оптима Група д.о.о. Бања Лука у износу од 62,705 ВАМ.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

15. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	Година која се завршава 31. децембра 2015.	У ВАМ Година која се завршава 31. децембра 2014.
Наплаћена исправљена потраживања (напомена 26)	11,994,414	1,096,734
Приходи од смањења обавеза – плаћање пореских обавеза државним обвезницама купљеним уз дисконт (напомена 32 б1)	2,732,724	2,189,955
Приходи по основу укидања резервисања за бенефиције запослених (напомена 31)	1,350,475	171,184
Добици од продаје расходованих некретнина, постројења и опреме	529	1,500
Добици од продаје материјала	229,746	378,961
Вишкови	524,068	95,170
Приходи по основу укидања резервисања за премије запослених	568,181	
Приходи од резидуалне вриједности залиха демонтираног материјала	217,470	28,052
Остали приходи	232,883	93,815
	<u>17,850,490</u>	<u>4,055,371</u>

Приходи од наплаћених исправљених потраживања у пословној 2015. години износе 11,994,414 ВАМ, најзначајнијим дијелом, у износу од 11,291,185 ВАМ, односе се на наплату претходно исправљених потраживања од повезаног правног лица Нестро Петрол а.д. Бања Лука. Наиме, дана 21. октобра 2015. године, Друштво је потписало уговор о цесији са Нестро Петрол а.д. Бања Лука и Оптима Група д.о.о. Бања Лука, којом је дефинисано да Друштво своја доспјела потраживања по основу наведеном у претходном пасусу и у износу од 11,291,185 ВАМ, уступа Оптима Групи д.о.о. Бања Лука, уз истовремено измирење обавеза Друштва према Оптима Група д.о.о. Бања Лука у износу који је једнак уступљеним потраживањима, чиме су наведена исправљена потраживања од Нестро Петрол а.д. Бања Лука наплаћена у потпуности.

16. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	Година која се завршава 31. децембра 2015.	У ВАМ Година која се завршава 31. децембра 2014.
Губици од расходања некретнина, постројења и опреме	2,219,259	1,171,653
Кало, растур и лом залиха материјала	4,570	128,771
Исправка вриједности краткорочних потраживања (напомена 26)	720,944	109,590
Расходи од признатих губитака од улога у заједнички контролисано друштво (напомена 2.2)	46,615	32,750
Остали расходи	288,024	314,963
	<u>3,279,412</u>	<u>1,757,727</u>

17. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ

	Година која се завршава 31. децембра 2015.	У ВАМ Година која се завршава 31. децембра 2014.
<i>Расходи од усклађивања вриједности имовине:</i>		
- Краткорочни финансијски пласмани (напомена 27)	-	(30,434)
	<u>-</u>	<u>(30,434)</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

18. НЕМАТЕРИЈАЛНА СРЕДСТВА

	У ВАМ		
	2015. и 2014. година		
	Лиценце и остала нематеријална улагања	Нематеријална улагања у припреми	Укупно
Набавна вриједност			
Стање, 1. јануар 2014. године	814,894	3,654,632	4,469,526
Набавке у току године	-	228,403	228,403
Активирања и преноси	706,493	(706,493)	-
Преноси са основних средстава	280,078	-	280,078
Стање, 31. децембар 2014. године	<u>1,801,465</u>	<u>3,176,542</u>	<u>4,978,007</u>
Набавке у току године	-	44,753	44,753
Активирања и преноси	79,822	(79,822)	-
Преноси са основних средстава	334,469	-	334,469
Преноси на основна средства	(207,793)	(139,634)	(347,427)
Остало	(541)	-	(541)
Стање, 31. децембар 2015. године	<u>2,007,422</u>	<u>3,001,839</u>	<u>5,009,261</u>
Исправка вриједности			
Стање, 1. јануар 2014. године	359,895	-	359,895
Амортизација за текућу годину	209,912	-	209,912
Пренос на основна средства	4,893	-	4,893
Стање, 31. децембар 2014. године	<u>574,700</u>	<u>-</u>	<u>574,700</u>
Амортизација за текућу годину	319,463	-	319,463
Пренос на основна средства	(27,723)	-	(27,723)
Отпис	(541)	-	(541)
Стање, 31. децембар 2015. године	<u>865,899</u>	<u>-</u>	<u>865,899</u>
Садашња вриједност			
31. децембар 2015. године	<u>1,141,523</u>	<u>3,001,839</u>	<u>4,143,362</u>
31. децембар 2014. године	<u>1,226,765</u>	<u>3,176,542</u>	<u>4,403,307</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

19. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА

	У ВАМ					
	2015. и 2014. година					
			Некретнине		Инвести-	
	Земљиште	Грађевински	Постројења и	и опрема	ционе	некретнине,
		објекти	опрема	у припреми	некретнине	постројења и
						опрема
Набавна вриједност						
Стање, 1. јануар 2014. године	95,470,775	469,909,678	761,955,904	80,158,860	1,507,783	1,409,003,000
Набавке у току године	-	-	-	24,000,272	-	24,000,272
Активирања и преноси	-	2,769,527	33,032,466	(35,861,169)	59,176	-
Поврат на залихе	-	-	-	(405,236)	-	(405,236)
Расход и отпис	-	(501,479)	(3,930,440)	(117,054)	-	(4,548,973)
Пренос на нематеријална улагања	-	-	-	(280,078)	-	(280,078)
Пренос на средства намјењена продаји	-	-	(13,200)	-	-	(13,200)
Остало	-	-	1,499	111,211	-	112,710
Стање, 31. децембар 2014. године	<u>95,470,775</u>	<u>472,177,726</u>	<u>791,046,229</u>	<u>67,606,806</u>	<u>1,566,959</u>	<u>1,427,868,495</u>
Стање, 1. јануар 2015. године	95,470,775	472,177,726	791,046,229	67,606,806	1,566,959	1,427,868,495
Набавке у току године	-	-	-	10,491,269	-	10,491,269
Активирања у току године	-	1,032,233	32,679,056	(33,711,289)	-	-
Пренос између класа	-	105,810,227	(105,810,227)	-	-	-
Пренос на залихе	-	-	-	(444,557)	-	(444,557)
Вишак	-	-	545,723	62,509	-	608,232
Расход и отпис	-	(6,986,787)	(3,601,464)	-	-	(10,588,251)
Капиталисање трошкова камате	-	-	-	284,168	-	284,168
Пренос са нематеријалних улагања	-	-	347,427	-	-	347,427
Пренос на нематеријална средства	-	-	-	(334,469)	-	(334,469)
Свођење на фер вриједност	-	-	-	-	(154,595)	(154,595)
Основна средства намијењена продаји	-	-	(16,057)	-	-	(16,057)
Остало	-	-	65,297	109,087	-	174,384
Стање, 31. децембар 2015. године	<u>95,470,775</u>	<u>572,033,399</u>	<u>715,255,984</u>	<u>44,063,524</u>	<u>1,412,364</u>	<u>1,428,236,046</u>
Исправка вриједности						
Стање, 1. јануар 2014. године	-	248,277,187	375,244,536	-	203,568	623,725,291
Амортизација за текућу годину	-	6,690,091	20,857,814	-	22,551	27,570,456
Расход и отпис	-	(351,953)	(2,914,112)	-	-	(3,266,065)
Остало	-	1,213	134,867	-	463	136,543
Стање, 31. децембар 2014. године	<u>-</u>	<u>254,616,538</u>	<u>393,323,105</u>	<u>-</u>	<u>226,582</u>	<u>648,166,225</u>
Стање, 1. јануар 2015. године	-	254,616,538	393,323,105	-	226,582	648,166,225
Амортизација за текућу годину	-	7,537,520	23,194,230	-	-	30,731,750
Пренос између класа	-	485,881	(485,881)	-	-	-
Свођење на фер вриједност	-	-	-	-	343,818	343,818
Пренос са нематеријалних улагања	-	-	27,723	-	-	27,723
Вишак	-	-	531,801	-	-	531,801
Расход и отпис	-	(5,850,279)	(2,518,713)	-	-	(8,368,992)
Остало	-	-	47,261	-	-	47,261
Стање, 31. децембар 2015. године	<u>-</u>	<u>256,789,660</u>	<u>414,119,526</u>	<u>-</u>	<u>570,400</u>	<u>671,479,586</u>
Садашња вриједност						
31. децембар 2015. године	<u>95,470,775</u>	<u>315,243,739</u>	<u>301,136,458</u>	<u>44,063,524</u>	<u>841,964</u>	<u>756,756,460</u>
31. децембар 2014. године	<u>95,470,775</u>	<u>217,561,188</u>	<u>397,723,124</u>	<u>67,606,806</u>	<u>1,340,377</u>	<u>779,702,270</u>

У складу са IAS 23 "Трошкови позајмљивања", Друштво је извршило капитализацију дијела трошкова камата у 2015. години у укупном износу од 284,168 ВАМ (2014. године – 1,267,857 ВАМ), а по основу дугорочног кредита одобреног од стране матичног предузећа ОАО "Нефтегазовая Инновационная Корпорация", Москва, Руска Федерација. Просјечна каматна стопа коришћена за утврђивање износа трошкова позајмљивања по наведеном кредиту који се могу капитализовати у 2015. години износи 7,20% годишње (2014. године – 7,33% годишње).

У току 2015. године, Друштво је реализовало активности поновне класификације основних средстава, а сврху усклађивања рачуноводствене евиденције грађевинских објеката са евиденцијама пореских и других државних органа (регистар непокретности и катастарске евиденције), при чему је извршена рекласификација дијела опреме на грађевинске објекте набавне вриједности од 105,810,227 ВАМ.

На дан 31. децембра 2015. године не постоје ограничења власништва над основним средствима Друштва. Уговорене, а нереализоване, обавезе Друштва по основу улагања у основна средства на дан 31. децембра 2014. године износе укупно 8,797,617 ВАМ.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

20. ДАТИ АВАНСИ ЗА НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМУ

	31. децембар 2015.	У ВАМ 31. децембар 2014.
Дати аванси:		
- у иностранству	1,176,589	2,898,252
Минус: Исправка вриједности датих аванса	-	(76,248)
	<u>1,176,589</u>	<u>2,822,004</u>

21. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	Учешће %	31. децембар 2015.	У ВАМ 31. децембар 2014.
(а) <i>Хартије расположиве за продају:</i>			
- Дунав осигурање а.д. Бања Лука	0.09	11,500	11,500
- Цета д.о.о. Београд	4.18	14,204	14,204
		<u>25,704</u>	<u>25,704</u>
(б) <i>Дугорочни кредити:</i>			
- запосленима		165,868	208,357
Минус: <i>свођење дугорочних кредита запосленима на амортизовану вриједност (напомена 14)</i>		(22,761)	-
		<u>143,107</u>	<u>208,357</u>
<i>Укупно дугорочни финансијски пласмани</i>		<u>168,811</u>	<u>234,061</u>

Дугорочни кредити запосленима

Дугорочни кредити запосленима са стањем на дан 31. децембра 2015. године у износу од 165,868 ВАМ се односе на позајмљена новчана средства за стамбено збрињавање запослених са уговореном каматном стопом до 2% годишње, који су вредновани по амортизованом трошку, примјеном методе ефективне каматне стопе.

22. ЗАЛИХЕ

	31. децембар 2015.	У ВАМ 31. децембар 2014.
Материјал	23,578,443	22,621,806
Резервни дијелови	8,649,613	7,026,308
Алат и инвентар	165,867	156,896
Залихе полупроизвода	5,634,342	5,634,342
Недовршене услуге	4,462,709	3,376,620
Роба	2,614	4,750
Стална средства намијењена продаји	152,469	136,411
	<u>42,646,057</u>	<u>38,957,133</u>
Минус: Обезвјеђење залиха материјала и резервних дијелова	(393,594)	(404,203)
	<u>42,252,463</u>	<u>38,552,930</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

23. АВАНСИ ЗА ЗАЛИХЕ И УСЛУГЕ

	31. децембар 2015.	У ВАР 31. децембар 2014.
Дати аванси за залихе и услуге:		
- у земљи	50,081	41,138
- у иностранству	92,899	79,716
	<u>142,980</u>	<u>120,854</u>
Исправка вриједности датих аванса	(26,375)	(27,519)
	<u>116,605</u>	<u>93,335</u>

24. ПОТРАЖИВАЊА ОД КУПАЦА

	31. децембар 2015.	У ВАР 31. децембар 2014.
Купци:		
- повезана правна лица	27,701,743	35,165,621
- у земљи	9,176,221	4,013,292
- у иностранству	132,678	140,798
	<u>37,010,642</u>	<u>39,319,711</u>
Минус: Исправка вриједности потраживања		
- повезана правна лица	-	(3,980,828)
- у земљи	(2,541,815)	(4,001,856)
- у иностранству	(126,679)	(135,151)
	<u>(2,668,494)</u>	<u>(8,117,835)</u>
	<u>34,342,148</u>	<u>31,201,876</u>

Укупна бруто потраживања од купаца на дан 31. децембра 2015. године износе 37,010,642 ВАР, и највећим дијелом у износу од 27,696,199 ВАР, односе се на потраживање од повезаног правног лица Оптима Група д.о.о. Бања Лука, а по основу потраживања за услужну прераду сирове нафте. Друштво је извршило умањење вриједности потраживања за потраживања од купаца која нису наплаћена дуже од годину дана, а која према процјени руководства Друштва нису наплатива. Промјене на рачунима исправки вриједности потраживања су приказане у напомени 26 уз ове консолидоване финансијске извјештаје.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

24. ПОТРАЖИВАЊА ОД КУПАЦА (наставак)

Старосна структура потраживања од купаца на дан 31. децембра 2015. године и 2014. године је сљедећа:

	У ВАМ	
	31. децембар 2015.	31. децембар 2014.
0-30 дана	20,200,367	19,857,733
31-60 дана	7,501,107	2,011,326
61-120 дана	2,132	1,624,906
121-180 дана	160	3,638,844
181-270 дана	2,503,120	483
271-365 дана	4,129,620	665,328
преко 365 дана	<u>2,674,136</u>	<u>11,521,091</u>
	<u>37,010,642</u>	<u>39,319,711</u>

Просјечни период наплате потраживања од купаца у пословној 2015. години је био 133 дана (2014. године – 115 дана).

25. ДРУГА КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА

	У ВАМ	
	31. децембар 2015.	31. децембар 2014.
Потраживања за камату:		
- повезана правна лица	-	7,933,051
- у земљи	<u>8,902,768</u>	<u>9,653,473</u>
	<u>8,902,768</u>	<u>17,586,524</u>
Преплаћени индиректни порези	99,334	39,361
Потраживања од радника	3,789	605
Потраживања за накнаде за боловање	966,259	861,420
Остала потраживања	<u>49,950</u>	<u>49,950</u>
	<u>1,119,332</u>	<u>951,336</u>
<i>Минус: Исправка вриједности:</i>		
- Потраживања за камате:		
- повезана правна лица	-	(7,933,051)
- у земљи	<u>(8,900,579)</u>	<u>(9,640,357)</u>
	<u>(8,900,579)</u>	<u>(17,573,408)</u>
- Потраживања за накнаде за боловање	(720,945)	-
- Осталих потраживања	<u>(49,950)</u>	<u>(49,950)</u>
	<u>(9,671,474)</u>	<u>(17,623,358)</u>
	<u>350,626</u>	<u>914,502</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

26. ИСПРАВКЕ ВРИЈЕДНОСТИ ПОТРАЖИВАЊА

	Купци (напомена 24)	Друга краткорочна потраживања (напомена 25)	Укупно
Стање, 1. јануар 2014. године	9,815,974	17,863,577	27,679,551
Наплаћена исправљена потраживања	(1,096,734)	-	(1,096,734)
Коначан отпис	(604,249)	(240,219)	(844,468)
Остало	2,844	-	2,844
Стање, 31. децембар 2014. године	<u>8,117,835</u>	<u>17,623,358</u>	<u>25,741,193</u>
Наплаћена исправљена потраживања (напомена 15)	(4,061,363)	(7,933,051)	(11,994,414)
Коначан отпис	(1,387,977)	(739,777)	(2,127,754)
Исправке на терет трошкова (напомена 16)	-	720,944	720,944
Стање, 31. децембар 2015. године	<u>2,668,495</u>	<u>9,671,474</u>	<u>12,339,969</u>

27. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	31. децембар 2015.	У ВАМ 31. децембар 2014.
Финансијска средства по фер вриједности кроз биланс успеха	-	4,582,221
Дио дугорочних кредита који доспијева до годину дана	41,252	42,098
		4,624,319
<i>Свођење финансијских средстава на фер вриједност (напомена 17)</i>	-	(30,434)
	<u>41,252</u>	<u>4,593,885</u>

28. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	31. децембар 2015.	У ВАМ 31. децембар 2014.
Жиро рачун	30,684	135,087
Благајна	3,738	11,011
Девизни рачуни	4,965	42,451
	<u>39,387</u>	<u>188,549</u>

29. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	31. децембар 2015.	У ВАМ 31. децембар 2014.
Разграничене улазне и излазне авансне фактуре за потребе обрачуна ПДВ	-	19,758
Унапријед плаћени трошкови закупа	1,331	-
Остала активна временска разграничења	14,827	27,521
	<u>16,158</u>	<u>47,279</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

30. КАПИТАЛ

Акцијски капитал

Структура акцијског капитала Друштва, према Књизи акционара коју Друштво води код Централног регистра хартија од вриједности а.д. Бања Лука, на дан 31. децембра 2015. и 2014. године је била сљедећа:

	31. децембар 2015.	%	31. децембар 2014.	%
ОАО "Нефтегазовая Инновационная Корпорација", Москва, Руска Федерација	210,327,572	80.00	210,327,572	80.00
ЗИФ Zertex фонд, а.д., Бања Лука	6,003,523	2.28	6,003,523	2.28
ЗИФ Инвест Нова, а.д., Бијељина	4,231,897	1.61	4,231,897	1.61
Остали акционари	42,351,069	16.11	42,351,069	16.11
	<u>262,914,061</u>	<u>100.00</u>	<u>262,914,061</u>	<u>100.00</u>

Номинална вриједност једне акције са стањем на дан 31. децембра 2015. године износи 1.00 BAM.

Акције Друштва се котирају на Бањалучкој берзи хартија од вриједности у Републици Српској (активно, али недовољно развијено финансијско тржиште). Тржишна вриједност једне акције са стањем на дан 31. децембра 2015. године износи 0.013 Конвертибилне марке (31. децембра 2014. године: 0.019 Конвертибилних марака). Добитак/губитак по акцији је приказан у напомени 40 уз ове консолидоване финансијске извјештаје.

Приватизација Друштва

Дана 2. фебруара 2007. године Влада Републике Српске (у даљем тексту "Влада РС"), потписала је Уговор о куповини и продаји акција Друштва (328,890,303 акције или 80% укупног акцијског капитала Друштва) са предузећем ОАО "Нефтегазовая Инновационная Корпорација", Москва, Руска Федерација ("Купац"). Поред Друштва, Уговором о куповини и продаји акција ("Уговор") су продате и акције предузећа Рафинерија уља а.д., Модрича и Петрол а.д., Бања Лука (сада "Нестро Петрол" а.д., Бања Лука). Уговором је дефинисано да ће Купац обезбједити исплату Влади РС износ од 141,797,675 BAM (еквивалент EUR 72,500,000) на име преузетих обавеза предузећа која су била предмет купопродаје према Уговору, а да ће Влада РС, без накнаде, измирити све обавезе предузећа које су биле предмет купопродаје, која превазилазе уговором дефинисани износ од 141,797,675 BAM.

Након добијања одобрења свих надлежних институција Републике Српске и Босне и Херцеговине, дана 30. јануара 2008. године извршена је и регистрација промјене власничке структуре Друштва у Основном суду у Добоју (Рјешење број 1-4616-00), а на основу књиге акционара на дан 18. септембра 2007. године.

Остали капитал

Остали капитал који на дан 31. децембра 2015. године износи 210,708,349 BAM, и целокупно се односи на остали капитал формиран у складу са Међународним рачуноводственим стандардом (IAS) 1 "Презентација финансијских извјештаја", којим се предвиђа да промјене на капиталу у облику контрибуције већинског власника капитала Друштва или повезаних друштава која заједно са већинским власником наступају као власници, књиговодствено евидентирају на позицијама осталог капитала.

Наиме, наведени остали капитал је формиран у периоду 2013.-2015. година, и то на основу остварених повољнијих услова кредитирања у виду бескаматног продужења рока поврата дијела кредитних обавеза и дијела припадајућих камата, а на основу измјене уговорних обавеза између Друштва и кредитора (већинског власника Друштва), односно Матичног друштва (ОАО "Нефтегазовая Инновационная Корпорација", Москва Руска Федерација) и већинског власника Матичног друштва (ОАО "Зарубежнефть" Москва, Руска Федерација), који заједнички наступају као већински власници Друштва.

У периоду 2013.-2015. година, Матично друштво и већински власник Матичног друштва су одобрили Друштву повољније кредитне услове које одступају од тржишних услова, а у виду значајно одложеног плаћања дијела обавеза по основу камата на постојеће кредитне обавезе (напомена 32 а1). у износу од 110,923,089 BAM, и то бескаматно, са роком поврата до 27. септембра 2027. године.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

30. КАПИТАЛ (наставак)

Остали капитал (наставак)

Такође, извршено је и пролонгирање поврата главнице постојећих и нових кредитних обавеза по основу три кредита (напомена 32 а2), са стањем на дан 31. децембра 2015. године у износу од од 217,744,343 ВАМ (еквивалент 8,875,735,930 RUB), са роком поврата до 4. октобра 2027. године, уз првобитно смањење постојеће каматне стопе испод тржишних услова (1% годишње), а затим бескаматно. Паралелно са главницом, извршено је и пролонгирање поврата припадајућег дијела доспјеле камате, и то до 4. октобра 2027. године, бескаматно.

31. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

	31. децембар 2015.	У ВАМ 31. децембар 2014.
Резервисања за бенефиције запослених (напомена 3.13)	426,925	1,777,400
Резервисања за судске спорове	1,470,836	-
	<u>1,897,761</u>	<u>1,777,400</u>

Кретања на дугорочним резервисањима у пословној 2015. и 2014. години су била сљедећа:

	У ВАМ	
	Година која се завршава	
	31. децембра	
	2015.	2014.
Стање, 1. јануар	1,777,400	1,948,584
Укинута резервисања у корист прихода (напомена 15)	(1,350,475)	(171,184)
Резервисања за судске спорове на терет расхода (напомена 10)	1,470,836	-
Стање, 31. децембар	<u>1,897,761</u>	<u>1,777,400</u>

Као што је наведено у напомени 3.13., у 2015. години, престао је да важи посебни колективни уговор за привредна друштва за производњу, прераду и промет нафте и нафтних деривата. На основу напријед наведеног уговора, Друштво је имало обавезу исплате јубиларних награда запосленима, а на основу остварених година рада код послодавца, као и исплату отпремнина приликом одласка у пензију, у висни шест просјечних плата радника. С обзиром да на дан 31. децембар 2015. године, обавеза по основу исплате јубиларних награда не постоји, као и да је новим актима која уређују питања права запослених на отпремнине приликом одласка у пензију, предвиђена исплата три нето плате, Друштво је извршило укидање претходно признатих резервисања по том основу и то у корист прихода текућег периода.

Резервисања за судске спорове, која на дан 31. децембра 2015. године, износе 1,470,836 ВАМ, представљају износ судског спора у којем ће се, према процјенама руководства Друштва, десети неповољан догађај за Друштво у смислу доношења пресуде у корист тужиоца, што ће имати за последицу одлив економских користи из самог Друштва. Резервисања су призната на терет трошкова текућег периода, и то у висини од 906,743 ВАМ главног дуга, 502,004 ВАМ који се односи на затезне камате и износ од 62,088 ВАМ судских трошкова.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

32. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2015.	У В А М 31. децембар 2014.
Дугорочне обавезе:		
- дугорочни кредити од повезаних правних лица	511,121,932	511,843,902
- остале дугорочне обавезе	<u>76,323,397</u>	<u>109,067,556</u>
	<u>587,445,329</u>	<u>620,911,458</u>
Минус: текуће доспијеће дугорочних обавеза		
- остале дугорочне обавезе	<u>(18,290,594)</u>	<u>(24,813,985)</u>
	<u>(18,290,594)</u>	<u>(24,813,985)</u>
	<u>569,154,735</u>	<u>596,097,473</u>

Детаљан преглед дугорочних обавеза је дат у наредној табели:

	Текуће доспијеће		Дугорочни дио	
	31. децембар 2015.	31. децембар 2014.	31. децембар 2015.	31. децембар 2014.
<i>а) Дугорочни кредити од повезаних правних лица - по амортизованом трошку:</i>				
- ОАО "Зарубежнефть" Москва, Руска Федерација	-	-	115,921,344	119,898,231
- ОАО "Нефтегазовая Инновационная Корпорација", Москва, Руска Федерација	-	-	<u>316,422,548</u>	<u>316,422,548</u>
	-	-	<u>432,343,892</u>	<u>436,320,779</u>
<i>б) Дугорочне обавезе према повезаним правним лицима по основу камата</i>				
- ОАО "Зарубежнефть" Москва, Руска Федерација	-	-	19,557,180	21,632,358
- ОАО "Нефтегазовая Инновационная Корпорација", Москва, Руска Федерација	-	-	<u>59,136,189</u>	<u>53,636,751</u>
	-	-	<u>78,693,369</u>	<u>75,269,109</u>
<i>в) Остале дугорочне обавезе - по амортизованом трошку:</i>				
- ОАО "Зарубежнефть" Москва, Руска Федерација	-	-	84,671	254,014
- Пореска управа Републике Српске	17,493,835	24,110,710	56,049,704	81,473,712
- Влада Републике Српске	<u>796,759</u>	<u>703,275</u>	<u>1,983,099</u>	<u>2,779,859</u>
	<u>18,290,594</u>	<u>24,813,985</u>	<u>58,117,474</u>	<u>84,507,585</u>
	<u>18,290,594</u>	<u>24,813,985</u>	<u>569,154,735</u>	<u>596,097,473</u>

Каматна стопа на дугорочне кредите се креће у распону од 0% до 7.15% годишње (2014. године: од 1% до 7.4% годишње). Неизмирене обавезе по основу камата на дан 31. децембра 2015. године су приказане у напмени 36. - Остале краткорочне обавезе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

32. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (наставак)

а1) Дугорочне обавезе према матичном предузећу (ОАО "Нефтегазовая Инновационная Корпорација", Москва, Руска Федерација) се односе на обавезе по основу одобрена три кредита:

- I) На основу Уговора о кредиту потписаног дана 31. јануара 2008. године, Друштво је добило кредит у износу од 78,233,200 ВАМ (еквивалент EUR 40,000,000). Кредит је одобрен за реконструкцију и модернизацију старе производне линије Друштва. Износ дуга по главници на дан 31. децембра 2015. године износи укупно 78,233,200 ВАМ. Друштво је у току 2013. године потписало допунску сагласност бр. 10, којом је доспијеће текуће камате која је доспијевала на плаћање 25. септембра 2013., те будуће камате која је доспијевала на плаћање 6. фебруара 2014., у укупном износу од 38,960,574 ВАМ, бескаमतно пролонгирано на дан 27. септембар 2027. године, док је за главницу одређено доспијеће у три рате у периоду од 2017. године до 2019. године. Обавеза по основу камате која је наведеном допунском сагласношћу пролонгирана за наплату у 2027. години, је у пословним евиденцијама Друштва евидентирана као дугорочна обавеза по основу камата, и њена амортизована вриједност методом ефективне каматне стопе на дан 31. децембар 2015. износи 20,770,968 ВАМ.
- II) Дана 10. јуна 2008. године, Друштво је потписало Уговор о дугорочном кредиту у износу од 141,895,467 ВАМ (еквивалент EUR 72,550,000). Кредит је намијењен за измирење обавезе Друштва према Влади РС, насталих по основу Уговора о куповини и продаји акција Друштва, потписаног између Владе РС и предузећа ОАО "Нефтегазовая Инновационная Корпорација", Москва, Руска Федерација (напомена 30). Износ дуга по главници на дан 31. децембра 2015. године износи укупно 141,895,467 ВАМ. Друштво је у току 2013. године потписало допунску сагласност бр. 11 којом је доспијеће текуће камате која је доспијевала на плаћање 25. септембра 2013., те будуће камате која је доспијевала на плаћање 9. јануара 2014., у укупном износу од 71,962,514 ВАМ, бескаमतно пролонгирано до 27. септембра 2027. године, док је за главницу одређено доспијеће у четири рате у периоду од 2019. године до 2022. године. Обавеза по основу камате која је наведеном допунском сагласношћу пролонгирана за наплату у 2027. години, је у пословним евиденцијама Друштва евидентирана као дугорочна обавеза по основу камата и њена амортизована вриједност методом ефективне каматне стопе на дан 31. децембра 2015. износи 38,365,221 ВАМ.
- III) Дана 12. децембра 2011. године, Друштво је потписало уговор о дугорочном кредиту у износу од 189,519,927 ВАМ (еквивалент EUR 96,900,000). Кредит је намијењен финансирању уговора које је Друштво закључило у оквиру својих инвестиционих активности. До дана састављања приложених консолидованих финансијских извјештаја, Друштво је повукло средства у укупном износу од 96,293,881 ВАМ, односно неповучени дио средстава по овом кредиту износи 93,226,046 ВАМ. На дан 31. децембра 2015. године, износ дуга по главници износи укупно 96,293,881 ВАМ. Допунском сагласношћу број 3, потписаном у току 2013. године, доспијеће главнице је одређено на дан 25. септембар 2027. године.

а2) Дугорочне обавезе према повезаном предузећу (ОАО "Зарубежнефть" Москва, Руска Федерација) се односе на обавезе по основу одобрена три кредита:

- I) Дана 27. августа 2010 године, Друштво је потписало уговор о дугорочном кредиту са повезаним предузећем ОАО "Зарубежнефть" Москва, Руска Федерација, у иницијалном износу од 72,757,221 ВАМ. Првобитна намјена кредита била је за набавку обртних средстава Друштва. Допунском сагласношћу на наведени уговор, намјена кредита је промијењена, те сада гласи "за изградњу, реконструкцију, модернизацију и генерални ремонт". Допунском сагласношћу бр. 7, износ одобреног кредита је промијењен на 74,089,609 ВАМ (еквивалент EUR 37,881,415). У току 2013. године, допунском сагласношћу бр. 8, доспијеће главнице је одређено на дан 4. октобар 2027. године, док је каматна стопа смањена на 1% годишње. У току 2014. године, допунском сагласношћу бр. 9, износ одобреног кредита је промијењен на 75,795,787 ВАМ (еквивалент EUR 38,753,770). У јануару 2015. године, Друштво је потписало допунску сагласност бр. 10, којом је за функционалну валуту у којој се врши обрачун кредитних обавеза одређена Руска рубља (RUB), те је у складу са наведеним анексом извршено признавање постојећих кредитних обавеза у уговорену валуту Руска рубља (RUB), те је износ одобреног кредита промијењен на 111,044,648 ВАМ (еквивалент 4,528,183,667 RUB). Истом допунском сагласношћу је промијењена каматна стопа на 0%, односно кредитне обавезе су постале бескаматне уз раније дефинисан период доспјећа. На дан састављања приложених консолидованих финансијских извјештаја, Друштво је повукло средства у укупном износу од 85,734,651 ВАМ, односно неповучени дио средстава по овом кредиту износи 25,309,997 ВАМ.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

32. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (наставак)

а2) Дугорочне обавезе према повезаном предузећу (ОАО "Зарубежнефть" Москва, Руска Федерација), наставак:

I) Друштво је на основу IAS 39 извршило обрачун амортизоване вриједности дугорочне обавезе методом ефективне каматне стопе, те је амортизована вриједност главнице на дан 31. децембар 2015. године у пословним евиденцијама друштва износила 45,660,622 BAM. Такође, допунском сагласношћу бр. 8 је и доспијеће текуће камате, која је доспијевала на плаћање 24. децембра 2013. године, бескаматно пролонгирано на дан 4. октобар. 2027. године. Обавеза по основу камате која је наведеном допунском сагласношћу пролонгирана за наплату у 2027. години, је у пословним евиденцијама Друштва евидентирана као дугорочна обавеза по основу камата и њена амортизована вриједност методом ефективне каматне стопе на дан 31. децембар 2015. износи 4,926,887 BAM.

II) Дана 8. децембра 2008. године, Друштво је потписало уговор о дугорочном кредиту са повезаним предузећем ОАО "Зарубежнефть" Москва, Руска Федерација у иницијалном износу од 50,851,580 BAM (еквивалент EUR 26,000,000). Допунском сагласношћу бр. 5 износ одобреног кредита је промијењен у 124,617,106 BAM (еквивалент EUR 63,716,096). Кредит је одобрен за реконструкцију нове производне линије Друштва. Допунском сагласношћу бр. 12, доспијеће главнице је одређено на дан 4. октобар 2027. године, док је каматна стопа смањена на 1% годишње. У јануару 2015. године Друштво је потписало допунску сагласност бр. 13, којом је за функционалну валуту у којој се врши обрачун кредитних обавеза одређена Руска рубља (RUB), те је у складу са наведеним анексом извршено признавање постојећих кредитних обавеза у уговорену валуту Руска рубља (RUB), (прерачуната вриједност 4,354,503,968 RUB). Истом допунском сагласношћу је промијењена каматна стопа на 0%, односно кредитне обавезе су постале бескаматне уз раније дефинисан период доспјећа. Друштво је на основу IAS 39 извршило обрачун амортизоване вриједности дугорочне обавезе методом ефективне каматне стопе, те је амортизована вриједност главнице на дан 31. децембар 2015. године у пословним евиденцијама друштва износила 56,871,899 BAM.

Такође, наведеном допунском сагласношћу је и доспијеће текуће камате, која је доспијевала на плаћање 24. децембра 2013. године, бескаматно пролонгирано на дан 4. октобар. 2027. године. Обавеза по основу камате која је наведеном допунском сагласношћу пролонгирана за наплату у 2027. години, је у пословним евиденцијама Друштва евидентирана као дугорочна обавеза по основу камата и њена амортизована вриједност методом ефективне каматне стопе на дан 31. децембар 2015. износи 14,629,604 BAM.

III) Дана 29. децембра 2014. године, Друштво је потписало уговор о дугорочном кредиту намјеном финансирању редовних пословних активности са повезаним предузећем ОАО "Зарубежнефть" Москва, Руска Федерација у иницијалном износу од 29,337,450 BAM (еквивалент EUR 15,000,000). Доспијеће главнице је одређено на дан 4. октобар 2027. године. Намјена кредитних средстава је плаћање репрограмираних пореских обавеза према Пореској управи РС (напомена 32 б1), што је и реализовано плаћањем према наведеном репрограму. У јануару 2015. године Друштво је потписало допунску сагласност бр. 1, којом је за функционалну валуту у којој се врши обрачун кредитних обавеза одређена Руска рубља (RUB), те извршен прерачун постојећих кредитних обавеза у наведену валуту (прерачуната вриједност 1,025,140,500 RUB). Истом допунском сагласношћу је промијењена каматна стопа на 0%, односно кредитне обавезе су постале бескаматне уз раније дефинисан период доспјећа. Друштво је, на основу одредби IAS 39, извршило обрачун амортизоване вриједности дугорочне обавезе методом ефективне каматне стопе, те је амортизована вриједност главнице на дан 31. децембар 2015. године у пословним евиденцијама друштва износила 13,388,824 BAM.

б) Остале дугорочне обавезе се односе на репрограмиране обавеза према Пореској управи РС и Влади РС, које су евидентирани по амортизованом трошку, примјеном ефективне каматне стопе:

б1) Дугорочне обавезе према Пореској управи РС са стањем на дан 31. децембра 2015. године у укупном износу од 73,543,539 BAM се односе на репрограмиране пореске обавезе за неизмирени порез на промет, као и неизмирени порезе и доприносе на лична примања. Репрограмиране пореске обавезе су одобрене бескаматно. Иницијални Уговор о репрограму је потписан дана 18. августа 2008. године, и односи се на репрограм неизмирених обавеза са стањем на дан 19. септембра 2007. године, по којем се репрограмиране пореске обавезе морају измирити у 60 једнаких мјесечних рата (до 1. јула 2016. године), уз грејс период од четири године. Новим Рјешењем Пореске управе РС Друштву је продужен рок за плаћање репрограмираних пореских обавеза са девет на дванаест година (до 1. јула 2019. године), уз повећање грејс периода са четири на седам година.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

32. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (наставак)

б) Остале дугорочне обавезе се односе на репрограмиране обавезе према Пореској управи РС и Влади РС, које су евидентирани по амортизованом трошку, примјеном ефективне каматне стопе (наставак):

б1) У току 2014. године, Друштво је у складу са Уредбом о измирењу пореских обавеза путем обвезница Републике Српске, вршило куповину обвезница Републике Српске на тржишту хартија од вриједности. Рјешењем Министарства финансија Републике Српске, из септембра 2014. извршено је плаћање три рате репрограма, уз остварење позитивног ефекта од 2,189,955 ВАМ (напомена 15, као разлика између фер и номиналне вриједности обвезница искоришћених за измирење пореских обавеза). Рјешењима Министарства финансија Републике Српске, из 2015. године, извршено је плаћање три рате репрограма, уз остварење позитивног ефекта од 2,732,724 ВАМ (напомена 15), као разлика између фер и номиналне вриједности обвезница искоришћених за измирење пореских обавеза.

б2) Дугорочне обавезе према Влади РС са стањем на дан 31. децембра 2015. године у износу од 2,779,858 ВАМ се односе на репрограмиране бескаматне обавезе за коришћење градског грађевинског земљишта и комуналну накнаду коју је Влада РС, у име Друштва, измирила према Општини Брод. Обавеза је настала по основу Протокола о књиговодственом евидентирању међусобних потраживања и обавеза потписаног између Владе РС и Друштва дана 28. новембра 2008. године. Иницијалним Протоколом је дефинисано да се наведена обавеза мора измирити у 60 једнаких мјесечних рата (до 1. јула 2016. године), уз грејс период од четири године. Током 2013. године, Друштво је потписало додатни анекс уговора о репрограму, којим је начин измирења наведених обавеза дефинисан са доспјељем прве рате отплате 1. јула 2014. године, уз плаћање преосталог дијела обавеза у 60 једнаких мјесечних рата. У току 2015. године, Друштво је измирило доспјелих 12 рата репрограма у износу од 962,676 Конвертибилних марака.

Рочност доспијећа отплата дугорочних обавеза:

	У ВАМ	
	31. децембар 2015.	31. децембар 2014.
Текућа доспијећа дугорочних обавеза	18,290,594	24,813,985
Између једне и двије године	40,308,171	22,475,251
Између двије и три године	50,566,885	23,723,751
Између три и четири године	52,817,243	25,028,558
Између четири и пет година	53,906,237	13,026,011
Након пет година	371,556,199	511,843,902
Укупно дугорочни дио кредита и осталих дугорочних обавеза	569,154,735	596,097,473
	<u>587,445,329</u>	<u>620,911,458</u>

33. КРАТКОРОЧНИ КРЕДИТИ

	У ВАМ	
	31. децембар 2015.	31. децембар 2014.
Краткорочни кредити:		
- краткорочни кредит од повезаног правног лица	-	11,292,454
	<u>-</u>	<u>11,292,454</u>

Краткорочни кредит од повезаног правног лица, са стањем на дан 31. децембра 2014. године у износу од 11,292,454 ВАМ, се у потпуности односи на зајам одобрен од стране повезаног предузећа Оптима Група д.о.о. Бања Лука. Друштво је дана 28. новембра 2014. године, потписало уговор о зајму укупног износа од 14,629,608 ВАМ, са роком враћања до 31. јануара 2015. године.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

34. ПРИМЉЕНИ АВАНСИ

	31. децембар 2015.	У ВАМ 31. децембар 2014.
Примљени аванси:		
- повезана правна лица	721,310	721,310
- у земљи	9,378	8,692
	<u>730,688</u>	<u>730,002</u>

35. ДОБАВЉАЧИ

	31. децембар 2015.	У ВАМ 31. децембар 2014.
Добављачи:		
- повезана правна лица	35,204,178	60,287,679
- у земљи	2,248,630	1,474,583
- у иностранству	596,355	1,305,607
	<u>38,049,163</u>	<u>63,067,869</u>

Обавезе према добављачима су некаматносни. Друштво има диверсификовану политику плаћања обавеза према добављачима, и то на начин да се обавезе према повезаном друштву Оптима Група д.о.о. Бања Лука не измирују у редовним обрачунским периодима, што за последицу има да Друштво има обавезе према наведеном правном лицу које нису измирене у претходна четири извјештајна периода. Друштво има политике управљања финансијским ризицима како би осигурало да се обавезе плаћају у уговореним роковима, изузев обавеза према повезаном друштву Оптима Група д.о.о. Бања Лука.

Старосна структура обавеза према добављачима на дан 31. децембра 2015. и 2014. године је следећа:

	31. децембар 2015.	У ВАМ 31. децембар 2014.
0-30 дана	3,695,586	4,562,688
31-60 дана	136,795	319,399
61-120 дана	55,930	267,350
121-180 дана	9,074	86,037
181-270 дана	136	38,106
271-365 дана	57,665	5,567,054
преко 365 дана	34,093,977	52,227,235
	<u>38,049,163</u>	<u>63,067,869</u>

Просјечни период плаћања укупних обавеза према добављачима у пословној 2015. години је био 293 дана (у 2014. години - 439 дана). Друштво има диверсификовану политику плаћања обавеза према добављачима. На исказани рачуно просјечног периода плаћања обавеза према добављачима најзначајнији утицај има нередовно измиривање обавеза према Оптима Група д.о.о. Бања Лука. Изузимајући обавезе према Оптима Групи д.о.о. Бања Лука, просјечан период плаћања обавеза према осталим добављачима је 31 дан (у 2014. години - 57 дана).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

36. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	У ВАМ	
	31. децембар 2015.	31. децембар 2014.
Обавезе за зараде и накнаде зарада	976,082	965,018
Обавезе за порезе и доприносе на зараде	611,522	732,946
Остале обавезе према запосленима	8,617	1,909
Обавезе за порезе, царине и дажбине на терет трошкова	64,543	114,134
Обавезе по основу камата (напомена 39)	3,829,242	11,821,747
Обавезе за порез на додату вриједност	419,855	550,029
Друге обавезе	356,100	458,395
	<u>6,265,961</u>	<u>14,644,178</u>

37. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У ВАМ	
	31. децембар 2015.	31. децембар 2014.
Разграничени приходи по основу донација	536,423	560,417
Разграничене улазне и излазне авансне фактуре за потребе обрачуна ПДВ	-	23,505
Резервисања за премије запослених	884,255	568,181
Остала пасивна временска разграничења	6,378	8,530
	<u>1,427,056</u>	<u>1,160,633</u>

Разграничени приход по основу донација, који на дан 31. децембра 2015. године, износе 536,423 ВАМ, представља вриједност донираног материјала који служи за послове одржавања и ремонта постројења у Друштву, а који је добијен без накнаде од стране пословних партнера, при чему се највећи дио у износу од 530,209 ВАМ односи на материјал добијен без накнаде од повезаног друштва ООО "Зарубежнефтестроймонтаж" Москва, Руска Федерација.

Резервисања за премије запослених које на дан 31. децембра 2015. године, износе 884,255 ВАМ, представљају стимулације за запослене по основу остварених резултата у пословној 2015. години. Друштво је на основу одредби интерног правилника о стимулацији запослених, обрачунало и признало износ припадајућих стимулација које се односе на пословну 2015. годину, а исплата истих се планира у 2016. години.

38. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

(а) Компоненте пореза на добитак

	У ВАМ	
	Година која се завршава 31. децембра 2015.	2014.
а) Текући порез на добитак Друштва	-	-
б) Одложени порези:		
– Повећање одложених пореских обавеза	(243,078)	(531,171)
– (Смањење)/повећање одложених пореских средстава	(7,739)	10,118
	<u>(250,817)</u>	<u>(521,053)</u>
	<u>(250,817)</u>	<u>(521,053)</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

38. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК (наставак)

(б) Усаглашавање пореза на добитак и производа резултата пословања прије опорезивања и прописане пореске стопе:

	У ВАМ	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2015.	2014.
<i>Добитак/(губитак), прије опорезивања</i>	5,712,194	(25,353,613)
Порез на добитак по стопи од 10%	571,219	(2,535,361)
Порески ефекат расхода/прихода који нису признати код одређивања опорезиве добити	1,595,804	1,957,172
(Искориштени)/непризнати порески кредит	(2,167,023)	578,189
<i>Порез на добитак</i>	-	-

(в) Одложене пореске обавезе

	У ВАМ	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2015.	2014.
Привремене разлике на некретнинама и опреми:		
Стање, 1. јануар	13,376,305	12,845,134
<i>Повећање преко биланса успјеха:</i>		
Привремене разлике за трошкове амортизације	243,078	531,171
Стање, 31. децембар	13,619,383	13,376,305

(г) Одложена пореска средства

	У ВАМ	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2015.	2014.
Привремене разлике за исправљена потраживања од купаца:		
Стање, 1. јануар	22,770	12,654
<i>(Смањење)/повећање преко биланса успјеха:</i>		
Привремене разлике за исправљена неутужена потраживања од купаца	(7,739)	10,118
Остала смањења	-	(2)
Стање, 31. децембар	15,031	22,770

39. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

Сљедећа салда потраживања и обавеза су произашла из трансакција обављених са повезаним лицима (напомена 1):

БИЛАНС СТАЊА	У ВАМ	
	31. децембар 2015.	31. децембар 2014.
а) Потраживања од купаца:		
- Нестро Петрол а.д. Бања Лука	331	3,980,828
- Оптима Група д.о.о. Бања Лука	27,696,199	31,132,207
- Рафинерија уља а.д. Модрича	4,212	59
- ЗНСМ – БЛК д.о.о. Брод	316	51,842
- Оптима Модрича д.о.о. Београд	685	685
- Минус: Исправка вриједности потраживања од купаца	-	(3,980,828)
	27,701,743	31,184,793
б) Потраживања за камату:		
- Нестро Петрол а.д. Бања Лука	-	7,933,051
- Минус: Исправка вриједности потраживања за камату	-	(7,933,051)
	-	-
в) Активна временска разграничења:		
- Нестро Петрол а.д. Бања Лука	-	8,029
	-	8,029
<i>Укупно потраживања</i>	27,701,743	31,192,822

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

39. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА (наставак)

	31. децембар 2015.	У ВАМ 31. децембар 2014.
БИЛАНС СТАЊА (наставак)		
ПАСИВА		
а) Обавезе по дугорочним кредитима :		
- ОАО "Нефтегазовая Инновационная Корпорация", Москва, Руска Федерација	(316,422,548)	(316,422,548)
- ОАО "Зарубежнефть", Москва, Руска Федерација	(115,921,344)	(119,898,231)
	<u>(432,343,892)</u>	<u>(436,320,779)</u>
б) Обавезе по дугорочним каматама:		
- ОАО "Нефтегазовая Инновационная Корпорация", Москва, Руска Федерација	(59,136,189)	(53,636,751)
- ОАО "Зарубежнефть", Москва, Руска Федерација	(19,557,180)	(21,632,358)
	<u>(78,693,369)</u>	<u>(75,269,109)</u>
в) Остале дугорочне обавезе:		
- ОАО "Зарубежнефть", Москва, Руска Федерација	(84,671)	(254,014)
	<u>(84,671)</u>	<u>(254,014)</u>
г) Обавезе по краткорочним кредитима:		
- Оптима Група д.о.о., Бања Лука	-	(11,292,455)
	<u>-</u>	<u>(11,292,455)</u>
д) Обавезе за примљене авансе:		
- Рафинерија уља а.д., Модрича	(721,310)	(721,310)
	<u>(721,310)</u>	<u>(721,310)</u>
ђ) Обавезе према добављачима:		
- Оптима Група д.о.о., Бања Лука	(34,271,714)	(56,202,916)
- ООО "Зарубежнефтестроймонтаж" Москва, Руска Федерација	-	(7)
- ЗНСМ – БЛК д.о.о., Брод	-	(3,230,233)
- ОАО "Нефтегазовая Инновационная Корпорация", Москва, Руска Федерација	(670,060)	(670,060)
- Рафинерија уља а.д., Модрича	-	(3,011)
- Нестро Петрол а.д., Бања Лука	(21,860)	(12,109)
- Нестро Сава д.о.о., Загреб	(7,787)	-
- ОАО "Зарубежнефть", Москва, Руска Федерација	(232,757)	(169,343)
	<u>(35,204,178)</u>	<u>(60,287,679)</u>
е) Обавезе за камату:		
- ОАО "Нефтегазовая Инновационная Корпорация", Москва, Руска Федерација	(3,829,242)	(11,789,334)
- Оптима Група д.о.о., Бања Лука	-	(31,609)
- ОАО "Зарубежнефть", Москва, Руска Федерација	-	(804)
	<u>(3,829,242)</u>	<u>(11,821,747)</u>
<i>Укупно обавезе</i>	<u>(550,876,662)</u>	<u>(595,967,093)</u>
<i>Обавезе, нето</i>	<u>(523,174,919)</u>	<u>(564,774,271)</u>
	Година која се завршава 31. децембра 2015.	У ВАМ Година која се завршава 31. децембра 2014.
БИЛАНС УСПЈЕХА		
ПРИХОДИ		
а) Приходи од продаје учинака:		
- Оптима група д.о.о., Бања Лука	83,463,203	79,358,459
- ЗНСМ – БЛК д.о.о., Брод	2,229	37,590
- Нестро Петрол а.д., Бања Лука	-	8,135
- Рафинерија уља а.д., Модрича	16,200	2,859
	<u>83,481,632</u>	<u>79,407,043</u>
б) Приходи од закупа:		
- Оптима Модрича д.о.о., Београд	8,214	3,423
- Јадран – Нафтагас д.о.о., Бања Лука	27,124	39,127
- ЗНСМ – БЛК д.о.о., Брод	7,110	37,422
	<u>42,448</u>	<u>79,972</u>
в) Остали пословни приходи:		
- Нестро Петрол а.д., Бања Лука	11,914,162	997,786
- Рафинерија уља а.д., Модрича	-	6,963
- Јадран – Нафтагас д.о.о., Бања Лука	29,464	38,259
- Оптима група д.о.о., Бања Лука	10,103	1,252
- ЗНСМ – БЛК д.о.о., Брод	1,331	15,034
- ООО "Зарубежнефтестроймонтаж", Москва, Руска Федерација	23,966	80,941
	<u>11,979,026</u>	<u>1,140,235</u>
г) Финансијски приходи		
- Рафинерија уља а.д., Модрича	-	417
- ОАО "Зарубежнефть", Москва, Руска Федерација	21,631,748	-
- Оптима група д.о.о., Бања Лука	2,514,540	8,376,531
	<u>24,146,288</u>	<u>8,376,948</u>
<i>Укупно приходи</i>	<u>119,649,394</u>	<u>89,004,198</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

39. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА (наставак)

	Година која се завршава 31. децембра 2015.	У ВАМ Година која се завршава 31. децембра 2014.
БИЛАНС УСПЈЕХА (наставак)		
РАСХОДИ		
а) Расходи камата:		
- Оптима група д.о.о., Бања Лука	(62,706)	(22,440)
- ОАО "Нефтегазовая Инновационная Корпорация", Москва, Руска Федерација	(24,375,763)	(23,362,885)
- ОАО "Зарубежнефть", Москва, Руска Федерација	(8,176,459)	(7,311,969)
	<u>(32,614,928)</u>	<u>(30,697,294)</u>
б) Остали финансијски расходи:		
- ОАО "Нефтегазовая Инновационная Корпорация", Москва, Руска Федерација	(134,072)	(58,554)
- ОАО "Зарубежнефть", Москва, Руска Федерација	-	(7)
	<u>(134,072)</u>	<u>(58,561)</u>
в) Набавна вриједност продате робе:		
- Оптима група д.о.о., Бања Лука	(6,690,753)	-
	<u>(6,690,753)</u>	<u>-</u>
г) Трошак горива и мазива:		
- Нестро Петрол а.д., Бања Лука	(65,867)	(98,257)
	<u>(65,867)</u>	<u>(98,257)</u>
д) Трошкови осталих услуга:		
- ОАО "Нефтегазовая Инновационная Корпорация", Москва, Руска Федерација	(670,060)	(670,060)
- ОАО "Зарубежнефть" Москва, Руска Федерација	(64,240)	(591)
- Оптима група д.о.о., Бања Лука	(231,629)	(20,657)
- Оптима Модрича д.о.о., Београд	-	(787)
- Рафинерија уља а.д., Модрича	-	(3,011)
- Нестро Петрол а.д., Бања Лука	(3,700)	-
	<u>(969,629)</u>	<u>(695,106)</u>
<i>Укупно расходи</i>	<u>(40,475,249)</u>	<u>(31,549,218)</u>
<i>Приходи, нето</i>	<u>79,174,145</u>	<u>57,454,980</u>
Трошкови бруто личних примања кључног руководећег особља, чланова управног и надзорног одбора	<u>778,254</u>	<u>530,754</u>

40. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ

	Година која се завршава 31. децембра 2015.	У ВАМ Година која се завршава 31. децембра 2014.
Добитак/(губитак) обрачунског периода	5,712,194	(25,353,613)
Просјечан пондерисан број издатих акција	262,914,061	262,914,061
Добитак/(губитак) по акцији (основни и разријеђени)	<u>0.0217</u>	<u>(0.0964)</u>

41. СУДСКИ СПОРОВИ

Друштво се повремено јавља као тужена страна у споровима које добављачи воде ради наплате дуговања. На дан 31. децембра 2015. године, Друштво је водило судске спорове ради наплате својих потраживања у износу од 1,615,159 ВАМ. Истовремено, процијењене потенцијалне обавезе по судским споровима у којима је Друштво тужена страна износе укупно 1,774,824 ВАМ, укључујући ефекте потенцијалних затезних камата у оним предметима у којима постоји првостепена пресуда на штету Друштва. На основу процјене руководства, Друштво је извршило резервисања у финансијским извјештајима за 2015. годину по основу потенцијалних губитака из судских спорова за спорове у којима постоји првостепена пресуда на штету Друштва, у укупном износу од 1,470,836 ВАМ.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

41. СУДСКИ СПОРОВИ (наставак)

Руководство Друштва сматра да исход осталих спорова неће имати материјално значајан утицај на финансијске извјештаје Друштва у будућности, те Друштво није извршило резервисања по основу њих.

Такође, у складу са Уговором о куповини и продаји акција Друштва (напомена 30), Влада Републике Српске ће измирити све обавезе Друштва која су била предмет купопродаје, а која превазилазе уговором дефинисани износ од 141,797,675 ВАН (еквивалент EUR 72,500,000), тако да би у случају да Друштво евентуално изгуби неки од судских спорова насталих прије приватизације Друштва имало евидентиране трошкове по основу изгубљених судских спорова и приходе по основу надокнаде тих губитака до стране Владе РС.

42. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ

42.1. Управљање капиталом

Не постоји формални оквир за управљање ризиком капитала Друштва. Управни одбор Друштва разматра капитални ризик, на основама ублажавања ризика и увјерења да ће Друштво бити у могућности да одржи принцип сталности пословања, истовремено максимизирајући повећање профита акционара, преко оптимизације дуга и капитала.

Структура капитала Друштва укључује кредите (објашњено у напомени 32), готовину и готовинске еквиваленте и капитал који се састоји од акцијског капитала, осталог капитала, резерви и акумулираног губитка. Управни одбор Друштва прегледа структуру капитала по потреби. На основу тог прегледа Друштво уравнотежава структуру капитала преко нових дугорочних инвестиција, као и узимања нових кредита или откупа постојећих. Цјелокупна стратегија Друштва за управљање капиталом је непромијењена. Не постоје никакви екстерно наметнути захтјеви по питању адекватности капитала Друштва.

42.1.1. Рацио укупне задужености према капиталу

Показатељи задужености Друштва са стањем на крају периода били су сљедећи:

	31. децембар 2015.	У ВАН 31. децембар 2014.
Задуженост (а)	511,121,932	523,136,356
Готовина и готовински еквиваленти	(39,387)	(188,549)
<i>Нето задуженост</i>	<u>511,161,319</u>	<u>523,324,905</u>
Капитал (б)	<u>190,166,261</u>	<u>135,994,769</u>
<i>Рацио укупног дуговања према капиталу</i>	<u>268.80%</u>	<u>384.81%</u>

(а) Дуговање се односи на дугорочне и краткорочне кредите, као и текућа доспјећа дугорочних обавеза,

(б) Капитал укључује акцијски капитал, остали капитал, резерве и акумулирани губитак.

42.1.2. Значајне рачуноводствене политике у вези са финансијским инструментима

Значајне рачуноводствене политике и усвојена начела, укључујући критеријум за признавање, основе мјерења и основе признавања прихода и расхода за сваку категорију финансијске имовине, финансијских обавеза и капитала, детаљније су објашњене у напомени 3. уз консолидоване финансијске извјештаје.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

42. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

42.1. Управљање капиталом (наставак)

42.1.3. Категорије финансијских инструмената

Категорије финансијских инструмената су приказане у наредној табели:

	31. децембар 2015.	У ВАМ 31. децембар 2014.
Финансијска имовина		
Кредити и потраживања (укључујући готовинске еквиваленте и готовину)	34,547,403	31,598,782
Финансијска средства по фер вриједности кроз биланс успеха	-	4,582,221
Финансијска имовина расположива за продају	25,704	25,704
	<u>34,573,107</u>	<u>36,206,707</u>
Финансијске обавезе - по амортизованој вриједности	<u>553,000,337</u>	<u>598,047,038</u>

42.2. Циљеви управљања финансијским ризицима

У свом редовном пословању, Друштво је, у различитом обиму, изложено одређеним финансијским ризицима, и то: тржишном ризику (који обухвата ризик од промјене курса страних валута, ризик од промјене каматних стопа и ризик од промјене цијена), ризику ликвидности и кредитном ризику.

Управљање ризицима у Друштву је усмјерено на минимизирање потенцијалних негативних утицаја на финансијско стање и пословање Друштва у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта. Управљање ризицима дефинисано је рачуноводственим политикама Друштва.

Друштво не ступа у трансакције са изведеним финансијским инструментима (дериватима), као што су свопови каматних стопа или форварди. За годину који се завршава на дан 31. децембра 2015. године, Друштво је вршило трговање финансијским инструментима, а у циљу плаћања репрограмираних пореских обавеза.

(1) Тржишни ризик

(а) Ризик од промјене курса страних валута

Због постојања значајних износа дугорочних кредита у Руској рубљи (RUB), Друштво је изложено ризику промјене курса ове валуте, који може дјеловати на финансијски положај Друштва. Руководство Друштва сматра да Друштво није значајно изложено ризику од промјене курса других страних валута приликом пословања у земљи и иностранству, јер углавном обавља своје редовне пословне трансакције у локалној валути (Конвертибилна марка), као и у EUR за који је Конвертибилна марка везана фиксним валутним курсом (1 EUR = 1.95583 Конвертибилних марака). У складу са наведеним, руководство Друштва је вршило анализу осјетљивости на промјену курса RUB због постојања значајних кредитних обавеза у тој страниој валути.

Књиговодствена вриједност финансијске имовине и обавеза Друштва у страним валутама на дан извјештавања је сљедећа:

	Имовина		У ВАМ Обавезе	
	31. децембар 2015.	31. децембар 2014.	31. децембар 2015.	31. децембар 2014.
EUR	1,215,125	1,312,625	380,914,564	525,104,607
USD	989	1,480,518	76	-
CHF	-	20,159	-	-
HRK	-	-	1,332	-
RSD	1,152	-	-	-
RUB	20,703	30,573	135,541,940	-
	<u>1,237,969</u>	<u>2,843,875</u>	<u>516,457,912</u>	<u>525,104,607</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

42. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

42.2. Циљеви управљања финансијским ризицима (наставак)

(1) Тржишни ризик (наставак)

(а) Ризик од промјене курса страних валута (наставак)

Анализа осјетљивости

Анализа осјетљивости на промјене курса страних валута је урађена на RUB, и одређена је на основу изложености ризику промјене курса ове стране валуте на крају извјештајног периода. Уколико би се курс ове стране валуте повећао/смањено за 10% на годишњем нивоу, нето добитак Друштва за пословну 2015. годину би био мањи/већи за износ од 13,554,194 BAM.

(б) Ризик од промјене каматних стопа

Друштво је изложено разним ризицима који, кроз ефекте промјена висине тржишних каматних стопа, дјелују на његов финансијски положај и токове готовине.

Обзиром да Друштво нема значајну каматносно имовину, приходи Друштва су у значајној мјери независни од промјене тржишних каматних стопа.

Ризик Друштва од промјена фер вриједности каматних стопа проистиче првенствено из обавеза по основу примљених дугорочних кредита од матичног и повезаних предузећа. Кредити примљени по промјенљивим каматним стопама излажу Друштво каматном ризику токова готовине, док кредити примљени по фиксним каматним стопама излажу Друштво ризику промјене вриједности каматних стопа. Током године која се завршава на дан 31. децембра 2015. године, дио обавеза по кредитима био је без каматне стопе, али је Друштво извршило обрачун амортизоване вриједности кредитних обавеза користећи фиксну ефективну каматну стопу.

Преостали дио обавеза, имао је промјенљиву каматну стопу која је везана за EURIBOR. Обавезе по кредитима су у цјелости у страним валутама (EUR/RUB).

Друштво врши анализу изложености ризику од промјене каматних стопа на динамичкој основи узимајући у обзир алтернативне изворе финансирања и рефинансирања, прије свега за дугорочне обавезе, јер оне представљају најзначајнију каматносно позицију. Друштво још увијек не врши свој промјенљиве за фиксну каматну стопу или обрнуто, али предузима одговарајуће мјере ради обезбјеђења кредита од банака под повољнијим условима.

Анализа осјетљивости на промјене каматних стопа је одређена на основу изложености каматних стопа недеривативних инструмената на крају извјештајног периода. За промјенљиве каматне стопе обавеза, анализа је припремљена под претпоставком да је неизмирени износ обавеза на крају извјештајног периода био неизмирен у току цијелог извјештајног периода.

Анализа осјетљивости

У случају да је каматна стопа на обавезе по кредитима на дан 31. децембра 2015. године била већа/мања за 10% на годишњем нивоу, уз остале непромијењене варијабле, нето добитак Друштва за годину која се завршава на дан 31. децембра 2015. године био би већи/мањи за износ од 3,261,493 BAM (2014. године – 3,075,585 BAM), као резултат већег/мањег расхода камата.

(в) Ризик од промјене цијена капитала

У току 2015. године, Друштво није изложено значајном ризику од промјена цијена власничких хартија од вриједности обзиром да Друштво нема значајна улагања класификована као средства расположива за продају. Наведена улагања се држе више за стратегијске сврхе, него за сврхе дневног трговања, и њима се активно не тргује.

Друштво је посједовало финансијска средства класификована као средства која се воде по фер вриједности чији се ефекти промјена у фер вриједности исказују у извјештају о укупном резултату. Друштво није изложено значајном ризику од промјене цијене ових финансијских средства, с обзиром да су средства реаллизована за измирење репрограмираних пореских обавеза (напомена 32, б1), те је свака промјена у фер вриједности тих средстава обрнуто пропорционално утицала на повећање или смањење финансијског ефекта приликом измирења репрограмираних пореских обавеза.

Улагањима Друштва у капиталу зависних правних лица се не тргује јавно. Такође, Друштво није изложено ризику промјена цијена производа и услуга, обзиром да је основна дјелатност друштва услужна прерада нафте за потребе повезаног лица Оптима Група д.о.о., Бања Лука.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

42. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

42.2. Циљеви управљања финансијским ризицима (наставак)

(2) Ризик ликвидности

Управљање ликвидношћу је централизовано на нивоу Друштва. За управљање ризиком ликвидности одговорно је руководство Друштва које је успоставило одређене процедуре у вези са дугорочним и краткорочним управљањем ризиком ликвидности. Друштво својом имовином и обавезама управља на начин који му обезбјеђује да у сваком тренутку испуњава све своје обавезе.

Друштво не располаже довољним износом високо ликвидних средстава (готовина и готовински еквиваленти), јер има проблема у континуираном приливу новчаних средстава од реализације услуга који омогућава да своје обавезе измирује у року доспјећа.

Друштво не користи финансијске деривате.

У циљу управљања ризиком ликвидности, Друштво је усвојило финансијске политике којима је дефинисана дисперзија у нивоима одлучивања приликом набавке одређених добара/услуга. Ова дисперзија је обезбјеђена утврђивањем лимита до којих поједина лица или органи у Друштву одлучују о некој набавци.

Рочност доспијећа финансијских обавеза Друштва на дан 31. децембра 2015. и 2014. године:

Финансијске обавезе						У ВАМ
	до 3 мјесеца	3 - 12 мјесеци	1 - 2 године	2 - 5 година	преко 5 година	Укупно
31. децембар 2015.						
<i>Финансијске обавезе - по амортизованој вриједности:</i>						
Без камата	38,049,163	-	84,671	-	365,303,688	403,437,522
Инструменти по варијабилној каматној стопи	-	21,962,569	40,583,916	178,636,883	234,556,901	475,740,269
Укупно	38,049,163	21,962,569	40,668,587	178,636,883	599,860,589	879,177,790
31. децембар 2014.						
<i>Финансијске обавезе - по амортизованој вриједности:</i>						
Без камата	63,342,948	-	254,014	-	148,993,068	212,590,030
Инструменти по варијабилној каматној стопи	9,354,512	14,519,708	39,964,651	130,002,513	299,069,987	492,911,371
Инструменти по фиксној каматној стопи	-	2,004,129	2,004,129	6,012,387	215,973,718	225,994,363
Укупно	72,697,460	16,523,837	42,222,794	136,014,900	664,036,773	931,495,764

Преглед доспијећа финансијских обавеза је направљен на основу недисконтованих новчаних токова финансијских обавеза, укључујући и камате на те обавезе које ће бити плаћене, односно на основу најранијег датума када се од Друштва може тражити да плати насталу обавезу.

Износи укључени у претходне табеле за финансијске обавезе по варијабилним каматним стопама могу бити предмет промјене уколико се промјене у варијабилним каматним стопама буду разликовале од процијењених каматних стопа утврђених на крају извјештајног периода.

(3) Кредитни ризик

Кредитни ризик се односи на ризик да друга страна неће испунити своје уговорне обавезе према Друштву, што ће резултовати финансијским губитком Друштва. Друштво је усвојило политике у вези са праћењем кредитне способности партнера, као и захтијевања одређених обезбјеђења (колатерала), у случајевима гдје је то могуће, а у циљу смањивања ризика од потенцијалних финансијских губитака насталих неиспуњавањем одређених уговорних обавеза.

Кредитни ризик настаје код потраживања од правних лица, готовине и готовинских еквивалената, депозита у банкама и финансијским институцијама, као и преузетих обавеза.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

42. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

42.2. Циљеви управљања финансијским ризицима (наставак)

(3) Кредитни ризик (наставак)

Друштво је изложено кредитном ризику у ограниченој мјери. Обезбјеђење од кредитног ризика успостављено је предузимањем одређених мјера и активности на нивоу Друштва. У случају неблаговременог измиривања обавеза корисника услуга према Друштву, истима се онемогућава даља продаја производа и роба.

Поред тога, Друштво има значајну концентрацију кредитног ризика у вези са потраживањима, јер највећи дио пословања Друштва је оријентисан на услужну прераду сирове нафте за повезано предузеће Оптима Група д.о.о., Бања Лука, и највећи дио потраживања се односи на ово повезано правно лице (напомена 25). Поред онемогућавања даљег коришћења услуга, користе се и сљедећи механизми наплате: репрограмирање дуга, компензације са правним лицима, утужења, вансудска поравнања и остало.

Наплата кредита датих запосленима у Друштву се обезбјеђује кроз административне забране, односно умањење плата за адекватан износ рата, док запослени који напуштају Друштво уговором регулишу начин исплате преосталог дијела износа кредита у тренутку одласка из Друштва.

42.3. Фер вриједност финансијских инструмената

Руководство Друштва сматра да књиговодствена вриједност финансијских средстава и финансијских обавеза признатих у приложеним финансијским извјештајима апроксимира њиховој фер вриједности.

Претпоставке које се користе за процјену тренутне тржишне вриједности финансијских средстава/обавеза су сљедеће:

- За краткорочне пласмане, позајмице и обавезе, књиговодствена вриједност је приближна фер вриједност због њиховог кратког рока доспјећа.
- За дугорочне пласмане и обавезе за израчунавање фер вриједности користи се метод дисконтовања будућих новчаних токова по тренутној тржишној каматној стопи, која је на располагању Друштву за сличне финансијске инструменте.
- За хартије од вриједности расположиве за продају којима се тргује на активном тржишту израчунавање фер вриједности се врши на основу тренутне тржишне вриједности наведених хартија од вриједности.

43. ПОТЕНЦИЈАЛНА СРЕДСТВА

Дана 23. маја 2012. године, Окружни Привредни суд у Бањој Луци донио је у корист Друштва, правоснажну и извршну пресуду у спору којег је Друштво водило против Републичке Дирекције за робне резерве Републике Српске (у даљем тексту "Дирекција"). Наведеном пресудом је наложена исплата у корист Друштва, и то износа главног дуга у износу од 4,125,061 ВАМ, као и истовјетног износа по основу затезних камата на неблаговремену исплату главног дуга од стране Дирекције према Друштву. На дан 31. децембра 2015. године Друштво има евидентирана потраживања од Дирекције у бруто износу од 8,250,122 ВАМ уз припадајућу исправку вриједности у истом износу, тако да су наведена потраживања у потпуности исправљена на дан 31. децембра 2015. године (напомена 25).

До дана састављања приложених финансијских извјештаја, Друштво није реализовало (наплатило) наведена потраживања по основу судске пресуде, и сагласно наведеном није признало приходе по наведеном основу у пословној 2015. години. Руководство Друштва сматра да ће се наведена потраживања бити реализована током 2016. године, када ће бити признати и приходи по наведеном основу.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

44. ОПЕРАТИВНИ ЛИЗИНГ

Минимална закупнина призната као трошак у току године која се завршава 31. децембра 2015. године износи 20,264 Конвертибилних марака (2014. година: 44,778 Конвертибилних марака).

Преузете обавезе Друштва по основу отказивих уговора о закупу пословних просторија и земљишта су сљедеће:

	31. децембар 2015.	У ВАМ 31. децембар 2014.
Не дуже од једне године	20,264	28,073
Дуже од једне године али краће од пет година	-	-
Дуже од пет година	-	-
	<u>20,264</u>	<u>28,073</u>

45. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАНА БИЛАНСА

Није било догађаја након извјештајног периода који би захтјевали корекције или додатна објелодањивања, у складу са IAS 10 "Догађаји након извјештајног периода".

46. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Република Српска и Босна и Херцеговина тренутно имају више закона који регулишу разне порезе уведене од стране надлежних органа. Порези који се плаћају укључују порез на додатну вриједност, порез на добитак и порезе на плате (социјалне порезе), заједно са другим порезима. Поред тога, закони којима се регулишу ови порези нису били примјењивани дуже вријеме за разлику од развијенијих тржишних привреда; док су прописи којим се врши имплементација ових закона често нејасни или не постоје.

Сходно томе, у погледу питања везаних за пореске законе ограничен је број случајева који се могу користити као примјер. Често постоје разлике у мишљењу међу државним министарствима и организацијама везано за правну интерпретацију законских одредби што може довести до неизвјесности и сукоба интереса. Пореске пријаве, заједно са другим областима законског регулисања (на примјер, питања царина и девизне контроле) су предмет прегледа и контрола од више овлашћених органа којима је законом омогућено прописивање јако строгих казни и затезних камата.

Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Друштва могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнијетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Друштву може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. У складу са Законом о пореском поступку Републике Српске, период застарјелости пореске обавезе је пет година, при чему право на утврђивање и наплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање не застаријева. То значи да пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од тренутка када је обавеза настала. Ове чињенице утичу да порески ризик у Републици Српској и Босни и Херцеговини буде значајнији од оног у земљама са развијенијим пореским системом.

Поред наведеног, Друштво има значајне трансакције са повезаним правним лицима. Иако руководство Друштва сматра да Друштво посједује довољну и адекватну пратећу документацију у вези са трансферним цијенама, постоји неизвјесност да се захтјеви и тумачења пореских и других органа разликују од тумачења руководства. Руководство Друштва сматра да евентуална различита тумачења неће имати материјално значајних посљедица по финансијске извјештаје Друштва.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2015. године

47. ПРЕУЗЕТЕ ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ КРЕДИТА

Као што је објелодањено у напомени 32, Друштво је потписало више уговора о кредитима са повезаним правним лицима. До дана састављања финансијских извјештаја за 2015. годину неискоришћени (неповучени) дио кредита, по основу наведених уговора о кредитима, на дан 31. децембра 2015. године износи 118,536,043 BAM.

48. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Средњи курсеви за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примјењени за прерачун девизних позиција консолидованог биланса стања у BAM, за поједине главне валуте су били сљедећи:

	31. децембар 2015.	У BAM 31. децембар 2014.
Руска рубља (RUB)	0,024523	0.0283
Амерички долар (USD)	1,790070	1.6084
Швајцарски франак (CHF)	1,808609	1.6261
EUR	1.955830	1.9558
Динар (RSD)	0,016115	0.0162
Хрватска куна (HRK)	0.256099	0.2553